

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Bakalářská práce

USA v éře Theodora Roosevelta

Iveta Trnková

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Katedra historických věd
Studijní program: Historické vědy
Studijní obor: Obecné dějiny

Bakalářská práce

USA v éře Theodora Roosevelta

Iveta Trnková

Vedoucí práce:

PhDr. Roman KODET, Ph.D.

Katedra historických věd

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně a použila jen uvedenou literaturu.

Plzeň, duben 2015

.....

Děkuji PhDr. Romanu Kodetovi, Ph.D. za cenné rady, odborné připomínky a vedení práce.

Obsah

Úvod.....	1
1 Theodore Roosevelt před prezidentským úřadem.....	5
1.1 Politická kariéra před funkcí prezidenta.....	7
2 Funkce prezidenta.....	13
2.1 Vnitřní politika a reformy.....	14
2.2 Zahraniční politika.....	19
3 Po konci úřadu prezidenta.....	33
3.2 Rozdělení republikánské strany.....	36
3.2 Progresivní strana a volby roku 1914.....	38
3.3 Jihoamerická expedice a poslední roky života.....	42
Závěr.....	46
Seznam literatury.....	51
Resumé.....	53

Úvod

Tématem, kterým se zabývá tato bakalářská práce, je postava Theodora Roosevelta a především období jeho prezidentské funkce. K utvoření obrazu o osobnosti tohoto amerického politika však bylo nezbytné seznámit se také s jeho dětstvím a dospíváním. Součástí této práce je tudíž i toto období, které zformovalo Rooseveltovu osobnost, postoje a názory. Právě v této době je zakořeněna bojovnost a nezdolná energie budoucího prezidenta, kterou se nebál využívat v jakékoliv oblasti svého života. Vzhledem k nezanedbatelnému působení na politické scéně po skončení jeho prezidentského úřadu se část práce věnuje Rooseveltově aktivitě po roce 1909.

Toto téma jsem si zvolila z důvodu dlouhodobého zájmu o osobnost Theodora Roosevelta, který byl posílen během mého vysokoškolského studia. V pozadí této volby stála také snaha více pochopit přínos tohoto muže pro americkou společnost a s tím spojenou popularitu, která provází Rooseveltovu osobnost po značnou část jeho veřejného života.

Cílem práce je přiblížit život Theodora Roosevelta a zmapovat jeho činnost ve vnitřní i zahraniční politice. Právě vzhledem k jeho snaze zapojit Spojené státy americké více do problematiky mezinárodních vztahů, bylo nutné se částečně zabývat v kapitole, která se věnuje roli prezidenta, také situací v jiných zemích, jakými například byly Filipíny, Panama či Venezuela. Nebylo ani možné opomenout roli Roosevelta při řešení Rusko-japonské války a marocké krize, jelikož právě diplomatická účast v těchto otázkách znamenala vrchol jeho zahraničně-politické kariéry. Poslední část práce se zabývá Rooseveltovým životem v období 1909–1919 a věnuje se jeho politickému i osobnímu životu.

Bakalářská práce je rozdělena do tří kapitol. První kapitola se zabývá dětstvím Theodora Roosevelta, během kterého se snažil potlačit své zdravotní problémy pomocí sportu. Prostor je věnován také vysokoškolskému studiu, v průběhu kterého Roosevelt publikoval svoji první knihu a oženil se se svou první manželkou. Hlavní část této kapitoly se věnuje Rooseveltovým začátkům

v politickém životě, ať už se jedná o vstup do republikánské strany nebo první veřejné funkce. Právě v této době začíná jeho celoživotní boj proti korupci a progresivnější směr v politických otázkách, který často vedl k problematickým vztahům s převážně konzervativními republikány. Část textu se zabývá rolí Roosevelta ve Španělsko-americké válce, které se zúčastnil společně se skupinou dobrovolníků označovanou jako Drsní jezdci (Rough Riders). Poté už následuje krátkodobá role viceprezidenta.

Druhá kapitola, která je hlavní částí práce, se věnuje Rooseveltově roli v prezidentském úřadu. Je rozdělena na dvě podkapitoly, z nichž první podkapitola je věnována vnitřní politice a především reformnímu úsilí, kterým se Roosevelt zabýval. Jedná se především o reformy zaměřené proti monopolním společnostem, ať už v potravinářském a farmaceutickém průmyslu nebo v otázce regulace železnic. Dalším důležitým bodem reformní činnosti byla ochrana životního prostředí. Druhá podkapitola se zabývá zahraniční politikou a snahou zvýšit vliv Spojených států amerických ve světě. Část textu se věnuje vojenským otázkám, především modernizaci námořnictva a pozemní armády. Podstatná část je však věnována politice vůči Latinské Americe a největšímu Rooseveltovu projektu, který se týkal výstavby Panamského průplavu. Vzhledem k roli Roosevelta při řešení konfliktů, které prezident pomohl ukončit, je v této podkapitole částečně popsána nejen Rusko-japonská válka, konkrétně její příčiny a průběh, ale také dohoda účastníků marocké krize.

Poslední kapitola se zabývá životem Theodora Roosevelta po ukončení jeho činnosti v úřadu prezidenta Spojených států. Práce se zde zaměřuje jak na jeho podporu budoucího prezidenta Tafta, tak na jejich následný rozkol. Podstatná část kapitoly se věnuje problémům uvnitř republikánské strany, které vyústily v odchod Roosevelta a následné založení Progresivní strany. Je zde popsána také snaha o prosazení nově vzniklé strany a myšlenka Nového nacionalismu, stejně tak jako Rooseveltovo snažení v prezidentských volbách roku 1912 a nelze opomenout ani pokus o atentát na jeho osobu. Vzhledem k Rooseveltově zálibě v lovu jsou v kapitole zmíněny také dvě lovecké výpravy,

konkrétně africká a jihoamerická expedice. Celý text je ukončen smrtí Theodora Roosevelta.

Osoba Theodora Roosevelta nepatří mezi ty, kterým by se česká historická literatura věnovala v českém jazyce, k dispozici jsou pouze některé přeložené knihy zahraničních autorů, které ale nemohou sloužit jako stěžejní literatura, jelikož se jedná především o knihy věnované většímu počtu amerických prezidentů. Hlavním zdrojem práce se tedy stala především zahraniční literatura psaná v anglickém jazyce. Konkrétně se jedná o trojdílný životopis věnující se postavě Theodora Roosevelta, jehož autorem je americký spisovatel Edmund Morris, a který byl stěžejním zdrojem pro celou práci. První část nese název *The Rise of Theodore Roosevelt* a zabývá se obdobím před nástupem Roosevelta do funkce prezidenta. Kniha tedy byla jedním z nejdůležitějších zdrojů k vytvoření první kapitoly práce a především k pochopení osobnosti Theodora Roosevelta, stejně jako k poznání jeho života a rodinného zázemí.

Druhá část se jmenuje *Theodore Rex* a autor se v ní věnuje Rooseveltově prezidentské funkci. Je však nutné zmínit, že Edmund Morris se zaměřil především na vnitřní politiku prezidenta Roosevelta a jeho druhému prezidentskému období, které se vyznačuje aktivní zahraniční politikou, nevěnoval tolik prostoru a pozornosti. Poslední díl životopisu nese označení *Colonel Roosevelt* a je věnován Rooseveltovu životu po ukončení prezidentské role. Jedná se o stěžejní zdroj informací k poslední kapitole této práce, jelikož kniha se na rozdíl od jiných zdrojů velmi detailně zaměřuje na Rooseveltův politický i osobní život v letech 1909–1919. Trojdílný životopis byl hlavním zdrojem pro tuto bakalářskou práci, jelikož obsahuje všechny důležité informace, které jsou zde popsány velmi detailně, a vzhledem k přehlednému rozdělení kapitol není problémem se v knize orientovat.

Důležitým zdrojem informací byla také kniha *The Era of Theodore Roosevelt and the Birth of Modern America 1900–1912*, jejímž autorem je americký spisovatel George E. Mowry. Kniha se částečně zabývá situací před nástupem Theodora Roosevelta do úřadu prezidenta, většina kapitol se ovšem věnuje již prezidentskému období a politice, kterou Roosevelt prosazoval.

Velkým přínosem je skutečnost, že se autor částečně zaměřuje také na období, kdy už Roosevelt nebyl prezidentem a na jeho podporu Williama Tafta. Část textu je zaměřena na rozdíly mezi oběma muži a tudíž vedla k lepšímu pochopení událostí, které se staly po Taftově zvolení prezidentem. Kniha se však již nevěnuje celé problematice rozštěpení republikánské strany a nelze ji využít na pozdní období Rooseveltova života. Jinak obsahuje všechny důležité informace z prezidentského období, které však někdy působí nepřehledně.

Mezi další využívané zdroje lze zařadit knihu *Heritage of Freedom—History of the United States*, za jejíhož autora je označován americký historik Donald A. Ritchie, jedná se však o dílo většího počtu amerických historiků. Kniha se zabývá obdobími napříč americkou historií a osobě Theodora Roosevelta se věnují tři kapitoly, ve kterých je popsán nástup progresivního směru, Rooseveltova kariéra prezidenta a poté také jeho boj proti konzervativním republikánům. Nelze opomenout ani knihu *The Warrior and the Priest—Woodrow Wilson and Theodore Roosevelt*, jejímž autorem je americký historik John Milton Cooper. V díle jsou porovnány osobnosti Roosevelta a Wilsona, stejně tak jako jejich rozdílné politické názory a myšlenky, což dopomohlo k popisu Rooseveltovy osobnosti a pochopení například myšlenky Nového nacionalismu.

Co se týká knih, které byly přeloženy do českého jazyka, tak jedním z používaných zdrojů bylo dílo *Prezidenti—Proměna instituce amerického prezidenta od Theodora Roosevelta k Georgi W. Bushovi*, jehož autorem je Stephen Richards Graubard. Tato kniha je nejobsáhlejším přeloženým dílem, které bylo k dispozici, a poskytovala více informací než ostatní překlady. Mezi další přeložené knihy patří díla německých autorů *Prezidenti USA—Od George Washingtona po Billa Clintona* od Petera Schäfera a *Američtí prezidenti—42 portrétů od George Washingtona po George W. Bushe* od Jürgena Heidekinga. Tyto knihy obsahují ve všech kapitolách věnovaných Rooseveltovi především názory na osobnost prezidenta Roosevelta a také ty nejdůležitější milníky jeho kariéry, ale vzhledem k charakteru děl nemůže být jeho osobě věnována větší pozornost.

1 Theodore Roosevelt před prezidentským úřadem

Theodore Roosevelt se narodil dne 27. října 1858 v New Yorku do rodiny zámožného podnikatele Theodora Roosevelta staršího a Marthy Stewart Bulloch, jako druhý ze čtyř dětí. V rodině v té době už byla jeho starší sestra Anna, později přibyl mladší bratr Elliot a také mladší sestra Corinne. Po svém otci podědil nizozemský a anglický původ, zatímco jeho matka byla skotského a francouzského původu.¹ „Rooseveltův otec Theodore Roosevelt st. byl uznávaný a zámožný velkoobchodník se sklem a Rooseveltovi patřili k takzvaným Knickerbockers, starým patricijským rodům města, potomkům holandských osadníků. Theodorova matka Martha Bulloch Rooseveltová pocházela z vážené statkářské rodiny v Georgii, v níž měl tradici aristokratický životní styl.“²

Mládí Theodora Roosevelta bylo poznamenáno vážnými zdravotními problémy, které byly způsobeny těžkým astmatem. Malý Theodore opakovaně trpěl silnými záchvaty, především v noci, kvůli kterým žili jeho rodiče neustále ve strachu z možné smrti jejich syna. Lékaři bohužel neměli k dispozici žádný účinný lék, který by zmírnil projevy této nemoci. I přes další zdravotní problémy, mezi které patřila také krátkozrakost, byl Theodore energickým a zvědavým dítětem, které projevovalo velký zájem především o zoologii. Ani těžké astma nezabránilo jeho nadšení pro sport, vášní mu byl především box a po celý svůj život se snažil udržovat si dobrou fyzickou kondici, ať už zmíněným boxem, nebo chůzí či tenisem. Ve sportovní aktivitě ho podporoval otec Theodore Roosevelt starší, který mu našel také trenéra boxu. Zdraví malého Theodora zlepšovaly také časté cesty do Evropy, které zahrnovaly především návštěvu Alp a s tím spojenou pěší turistiku.³ Během těchto cest rodina procestovala velkou část Evropy a také Egypt a Palestinu. Také díky nim získal Theodore Roosevelt velmi dobrý přehled v geografii a historii, vynikal také ve své oblíbené biologii, která byla jeho hlavním zájmem už od raného dětství. Naopak ale bojoval

¹ MORRIS, Edmund, *The Rise of Theodore Roosevelt*, New York 1979, s. 3–8.

² HEIDEKING, Jürgen, *Američtí prezidenti. 42 portrétů od George Washingtona po George W. Bushe*, Praha 2008, s. 302.

³ MORRIS, Edmund, *The Rise of Theodore Roosevelt*, s. 17–26.

s matematikou a jeho silnou stránkou nebyly ani klasické jazyky, tedy latina a řečtina.

V průběhu svého dětství byl Theodore Roosevelt vzděláván soukromými učiteli a svými rodiči a naučil se také francouzsky a německy především během pobytu v Drážďanech.⁴ V září roku 1876 započal svá studia na Harvardské univerzitě a to v oboru přírodních věd. Jeho otec Theodore Roosevelt starší zemřel 9. února 1878. Mladý Theodore Roosevelt nesl tuto skutečnost velmi těžce, jelikož otec měl velký vliv na formování jeho osobnosti a zároveň byl jeho podporovatelem v překonávání zdravotních problémů.⁵ „*Byl to pro něho nejlepší člověk, kterého kdy poznal, silný, odvážný, laskavý a nesobecký, netoleroval krutost, lenost, zbabělost, a lež a učil své děti bezúhonnému životu.*“⁶ Po této události začal Theodore Roosevelt studovat s ještě větším nasazením než předtím, což přineslo jeho mnohé studijní úspěchy. Byl velmi dobrým přírodovědcem i ornitologem, zároveň se stále věnoval boxu a také veslování, začlenil se i do literárního spolku a dokonce byl redaktorem harvardského časopisu. Svá studia na Harvardské univerzitě úspěšně zakončil 30. června 1880. Téhož roku se rovněž oženil s Alice Hathaway Lee, která byla dcerou bostonského bankéře.⁷

Ještě během studia na Harvardské univerzitě se začal zajímat o situaci v americkém námořnictvu, věnoval se především jeho roli během války v roce 1812 a později začal psát o námořnictvu svou vlastní knihu. V této době také studoval na Kolumbijské univerzitě v New Yorku, kde byly jeho oborem právní vědy. Přestože byl schopný student, tak většina jeho pozornosti patřila právě rodící se knize. Roosevelt navíc často shledával zákony a právo za zcela nepochopitelné a to vedlo k jeho dalšímu rozčarování. K sepsání své knihy využíval průzkum původních záznamů a také oficiální zprávy amerického námořnictva a k vydání díla nesoucího název *Námořní válka 1812* došlo v roce

⁴ MORRIS, Edmund, *The Rise of Theodore Roosevelt*, s. 34–38.

⁵ MORRIS, Edmund, *The Rise of Theodore Roosevelt*, s. 57–60; RENEHAN, Edward J., *The Lion's Pride. Theodore Roosevelt and His Family in Peace and War*, New York 1998, s. 12.

⁶ GRAUBARD, Stephen Richards, *Prezidenti. Proměna instituce amerického prezidenta od Theodora Roosevelta k Georgi W. Bushovi*, Praha 2007, s. 85.

⁷ MORRIS, Edmund, *The Rise of Theodore Roosevelt*, s. 70–79; Tamtéž, s. 108–115.

1882.⁸ „Práce odhalila nejen jeho zájem o technické detaily vítězné námořní taktiky Američanů ve válce s Velkou Británií, ale poskytla mu i příležitost, aby vyjádřil politické názory, k nimž se pak po zbytek života hlásil. Měl malé pochopení pro Thomase Jeffersona, protože nepřipravil zemi na válku, která hrozila zničit mladou republiku, vyzvedával však obhájce silné centrální vlády Alexandra Hamiltona. Roosevelt skoro nezmiňoval Andrewa Jacksona, neboť jeho vojenské vítězství nad Brity u New Orleansu nijak neovlivnilo výsledek války.“⁹

1.1 Politická kariéra před funkcí prezidenta

Zároveň však vzrostl jeho zájem o politiku a jeho pozornost získala okresní republikánská asociace. Právě její členové ho povzbudili v jeho rozhodnutí kandidovat na veřejnou funkci a Theodore Roosevelt započal svoji politickou kariéru v roce 1882 ve funkci poslance za republikánskou stranu ve státě New York. Po zvolení byl členem zákonodárského sboru státu New York, kde okamžitě začal prosazovat svoji politiku boje proti korporátní korupci.¹⁰ „*Tento sestup do nížin politiky byl tehdy pro příslušníka jeho společenské vrstvy neobvyklý, protože politiku New Yorku ovládala korupce, kupování hlasů a volební podvody. Roosevelt se i přesto rozhodl pro politickou kariéru, neboť si uvědomoval, že tradiční politika honorace mu neskýtá žádné šance a že své reformní politické cíle může prosadit jedině bezprostředním apelem na voliče.*“¹¹ Do tohoto zákonodárského sboru byl zvolen také v letech 1883 a 1884. Během prezidentských voleb v roce 1884 podporoval George F. Edmundse z Vermontu, zatímco ostatní členové shromáždění stáli na straně Chestera Arthura, proti čemuž Roosevelt tvrdě bojoval. Podařilo se mu ovlivňovat názory na Manhattanu i ve státním shromáždění a díky svému vyjednávání a boji proti stoupencům Arthura byl označen za klíčovou osobu státu New York.¹²

⁸ COOPER, John Milton, *The Warrior and the Priest. Woodrow Wilson and Theodore Roosevelt*, Cambridge 1983, s. 9–14.

⁹ GRAUBARD, s. 86.

¹⁰ COOPER, s. 27 a 28.

¹¹ HEIDEKING, s. 303.

¹² MCCULLOUGH, David, *Mornings on Horseback*, New York 1981, s. 272–276.

Jeho další snažení bylo ovlivněno tragickými událostmi v jeho soukromém životě. Dne 12. února 1884 se narodila prvorozená dcera Alice Lee, ale Rooseveltova manželka Alice zemřela dva dny po porodu na selhání ledvin, tzv. Brightovu nemoc, jejíž příznaky byly maskovány těhotenstvím. O několik hodin dříve v ten samý den zemřela na tyfus Rooseveltova matka Martha. V důsledku těchto událostí byl Theodore Roosevelt velmi rozrušen a propadl zoufalství. Malou dcerku raději nechal na nějaký čas v péči své sestry Anny. Truchlící Roosevelt se snažil zaměřit na svoji práci a opět se pustil do boje s korupcí v newyorské vládě. Nakonec se ale dočasně rozhodl opustit politiku a odešel do Severní Dakoty¹³, kde „začal život pěstitele dobytka, kovboje a lovce.“¹⁴

Během svého pobytu na březích Missouri si získal respekt místních kovbojů zejména tím, že se jeho hlavním zájmem stal lov. Zároveň publikoval knihy se zaměřením na lov a rančerský život. Roosevelt se zde stal zástupcem místního šerifa. Dokázal také využít své politické schopnosti, když se soustředil na společné zájmy lidí, kteří se rozhodli žít na západě. Podařilo se mu organizovat farmáře, kteří založili asociaci, ve které se řešily společné problémy týkající se pastvy a dobytka. Na přelomu let 1886–1887 ale přišla krutá zima, která zničila jeho stádo, a Roosevelt přišel téměř o polovinu své investice.¹⁵ Proto se rozhodl pro návrat na východní pobřeží a pro pokračování v politickém životě ve státě New York. V roce 1886 byl republikánským kandidátem na místo starosty New Yorku, ale skončil mezi poraženými a starostou se stal demokratický kandidát Abram Hewitt. Ještě v prosinci téhož roku se Theodore Roosevelt znovu oženil, jeho druhou ženou se stala 2. prosince 1886 Edith Kermit Carow, která patřila mezi rodinné přátele. V tomto svazku se manželům narodilo celkem pět dětí, nejstarším synem byl Theodore III., poté se narodil syn Kermit, následovala dcera Ethel a další dva synové Archibald a Quentin.¹⁶

V roce 1888 Roosevelt úspěšně vedl kampaň prezidentského kandidáta Benjamina Harrisona, který ho po svém zvolení jmenoval členem komise pro

¹³ COOPER, s. 29 a 30; MCCULLOUGH, s. 282–288.

¹⁴ SCHÄFER, Peter, *Prezidenti USA. Od George Washingtona po Billa Clintona*, Praha 1995, s. 269.

¹⁵ ROOSEVELT, Theodore, *The Rough Riders. An Autobiography*, New York 2004, s. 346–373.

¹⁶ RENEHAN, s. 11.

státní správu, „*kde se energicky zasazoval za správní reformu, jež se tehdy jevila jako velmi naléhavá.*“¹⁷ Theodore Roosevelt zůstal členem komise až do roku 1895. A to i přes to, že v dalších prezidentských volbách v roce 1892 podporoval znovu Harrisona, který ale tentokrát svoji kandidaturu neproměnil ve vítězství. Novým prezidentem se stal demokrat Grover Cleveland, který ovšem Roosevelta jmenoval do stejné funkce v komisi pro státní správu. I v této funkci Roosevelt dále bojoval proti korupci ve státní správě a požadoval důsledné uplatňování právních předpisů v této oblasti.¹⁸ V roce 1894 odmítl možnou kandidaturu na pozici starosty New Yorku, především kvůli své ženě Edith. Svého rozhodnutí později litoval, jelikož se domníval, že promarnil šanci oživit svoji politickou kariéru. Na nějaký čas se znovu odebral na svůj statek do Dakoty.¹⁹

Avšak v období od 1895 do 1897 byl prezidentem správní rady policejních komisařů města New York a během dvou let provedl řadu reforem, které zlepšily chod a také reputaci policie. Právě newyorská policie byla považována za nejvíce zkorumpovanou, to se ale s příchodem Roosevelta změnilo. Rozhodl, že budou probíhat pravidelné kontroly střelných zbraní a příslušníci policie se každoročně museli podrobovat fyzickým testům. Zároveň bylo přijato přes 1500 nových rekrutů, a to na základě fyzické a psychické zdatnosti, nikoliv podle politické příslušnosti. Zároveň prováděl kontroly důstojníků v noci a brzy ráno, aby se ujistil, že jsou ve službě. V době, kdy byl guvernérem státu New York, vydal zákon, kterým bylo větší množství policejních komisařů nahrazeno pouze jednou osobou.²⁰

Theodore Roosevelt byl blízkým přítelem senátora Henryho Cabota Lodge, který mu dopomohl k místu náměstka ministra námořnictva. Do této funkce byl Roosevelt jmenován v roce 1897. Na této pozici mohl Roosevelt využít svůj zájem a vědění o námořnictvu, o které se začal blíže zajímat již během svého studia. Snažil se prosazovat možnost vybudování silného námořnictva a byl také stoupencem vyhlášení války Španělsku, které ještě stále

¹⁷ SCHÄFER, s. 269.

¹⁸ WHITE, Richard D., *Roosevelt the Reformer. Theodore Roosevelt as Civil Service Commissioner. 1889–1895*, Tuscaloosa 2003, s. 89–96.

¹⁹ Tamtéž, s. 137 a 138.

²⁰ Tamtéž, s. 151–154.

drželo Kubu pod svou nadvládou. Tento krok měl být učiněn pomocí podpory kubánských obyvatel v boji o nezávislost.²¹ „*Jako rezolutní přívrženec dalšího budování flotily a námořní expanze se Roosevelt přimlouval za vyhlášení války Španělsku, které v té době bojovalo na Kubě proti tamějšímu hnutí za nezávislost. Dva měsíce před vypuknutím války dal na vlastní zodpovědnost pokyn veliteli americké tichomořské flotily, komodorovi Deweymu, aby své lodě připravil na útok proti španělskému loďstvu u Manily.*“²²

Po výbuchu americké lodi USS Maine v Havanském přístavu se začala realizovat příprava na vstup do války a Roosevelt pomáhal svými schopnostmi připravit americké námořnictvo na válku se Španělskem. Tato válka vypukla na konci dubna roku 1898 a Roosevelt se rozhodl aktivně zapojit. Rezignoval na svou pozici náměstka a odešel jako dobrovolník jezdeckého pluku na Kubu bojovat, v té době měl hodnost podplukovníka. Členem jeho jednotky, přezdívané Drsní jezdcí (Rough Riders), byl také armádní plukovník Leonard Wood, který byl spolu s Rooseveltem mezi prvními dobrovolníky, kteří se rozhodli zapojit do války. Výcvik dobrovolníků započal v texaském městě San Antonio. Jejich složení bylo značně rozmanité, jelikož členy pluku byli sportovci, kovbojové, hraničáři, šerifové, lovci, domorodí Američané, horníci i bývalí vojáci. Jednotka byla součástí jezdecké divize pod vedením generála Josepha Wheelera, který byl vysloužilým členem armády Konfederace. Zároveň patřila do pátého sboru armády, jehož velitelem byl generál William Rufus Shafter. Roosevelt společně se svými muži přistál na Kubě dne 23. června 1898, kde se zúčastnili pochodu na Siboney.²³ „*Podle pořád dokola omílané válečné legendy Roosevelt zaútočil na kopec San Juan u druhého největšího kubánského města Santiaga, a to z něho v zemi učinilo největšího válečného hrdinu. Získal tím činem slávu, o které tvrdil, že jí pohrdá, a zajistil mu ji vlastenecký a bojechtivý*

²¹ BEALE, Howard Kennedy, *Theodore Roosevelt and the Rise of America to World Power*, Baltimore 1956, s. 55–58.

²² SCHÄFER, s. 269.

²³ ROOSEVELT, *The Rough Riders. An Autobiography*, s. 14–37.

tisk, v němž se kavalérie Drsných jezdců dostala na první místo a zastínila ostatní vojenské jednotky.“²⁴

Statečnost a úspěšné počínání Roosevelta neuniklo velení armády a Roosevelt byl povýšen na plukovníka. Jeho účast ve španělsko-americké válce mu zároveň přinesla popularitu také doma, což mu pomohlo při jeho kandidatuře na pozici guvernéra státu New York. Guvernérem se stal ještě v roce 1898 a musel se začít rychle orientovat v hospodářských otázkách a také v politické problematice. Ze své pozice musel řešit problém s monopoly a zároveň se zaměřoval na ochranu dělníků. Provedl daňové reformy, které byly namířeny na odvod daní od firem, které měly podporu státu. Roosevelt nesouhlasil s tím, že by měly mít k dispozici nějaké další výhody a dle jeho názoru měly odvádět daně zpět státu jako určitou náhradu za jejich rozsáhlá privilegia. Již na pozici guvernéra prováděl politiku, kterou později uplatňoval i ve své funkci prezidenta. Bojoval proti korupci ve státní správě, zasazoval se o ochranu chudších členů společnosti a snažil se prosazovat regulaci sazeb na železnici. V rámci myšlenky zlepšení pracovních vztahů prováděl reformy na zlepšení pozice dělníků a také odborů.²⁵ „*Jako guvernér dal podnět k reformám pracovních podmínek dělníků v průmyslu a prosadil zdanění koncernů v oblasti dopravy a zásobování. V konfliktu mezi kapitálem a prací měl stát – podle jeho názoru – zachovat neutralitu, přitom však podporovat všeobecnou dobročinnost. Takový reformní postoj nebyl po chuti partajním bosům z Republikánské strany. Postarali se o to, aby byl Roosevelt „odsunut“ na místo viceprezidenta, které bylo v podstatě bez významu.*“²⁶

Právě vzhledem k problematickým vztahům s vedením Republikánské strany nebyl nominován jako kandidát na prezidentskou pozici a zůstala tedy pouze možnost jeho kandidatury na místo viceprezidenta. Republikánská strana zároveň doufala, že oblíbenost Theodora Roosevelta především na Západě dopomůže k vítězství republikánskému prezidentskému kandidátovi, kterým byl William McKinley. Novým americkým prezidentem se opravdu stal 4. března

²⁴ GRAUBARD, s. 96.

²⁵ ROOSEVELT, *The Rough Riders. An Autobiography*, s. 553–565.

²⁶ SCHÄFER, s. 270.

1901 republikán William McKinley a Theodore Roosevelt nastoupil na pozici viceprezidenta. Nutno říci, že tento úřad úplně nevyhovoval Rooseveltově povaze. Jeho postoj v politických otázkách byl spíše agresivního charakteru a jako viceprezident byl v podstatě bezmocný.²⁷ „*Jako viceprezident (od 4. března 1901) se Roosevelt zabýval myšlenkou, že by mohl nyníjší spoustu volného času využít k tomu, aby znovu pokračoval ve studiu práv.*“²⁸

Na této pozici nakonec strávil pouhých šest měsíců. Prezident McKinley se 6. září 1901 zúčastnil v Buffalu panamerické expozice. Zde byl z bezprostřední blízkosti postřelen nezaměstnaným řemeslníkem a samozvaným anarchistou Leonem Czolgoszem. Stalo se tak v době, kdy se prezident chystal darovat svůj červený karafiát malé dívce. Zraněný McKinley byl okamžitě převezen do nemocnice. Roosevelt navštívil prezidenta v nemocnici, a když to vypadalo, že se jeho stav zlepšuje, tak se Roosevelt rozhodl odjet na západ. Stav McKinleyho se ale prudce zhoršil a následoval Rooseveltův návrat zpět. Prezident William McKinley zemřel 14. září 1901 na gangrénu, která byla následkem střelných poranění, která utrpěl při atentátu. V důsledku této události se Theodore Roosevelt stal nejmladším prezidentem v historii Spojených států amerických, jelikož mu v té době bylo pouhých 42 let.²⁹

²⁷ MORRIS, *The Rise of Theodore Roosevelt*, s. 754–773.

²⁸ SCHÄFER, s. 270.

²⁹ CASHMAN, Sean Dennis, *America in the Gilded Age. From the Death of Lincoln to the Rise of Theodore Roosevelt*, New York 1988, s. 368.

2 Funkce prezidenta

Prezidentem byl Theodore Roosevelt jmenován 14. září 1901, tedy ještě v den smrti svého předchůdce Williama McKinleyho. Do své funkce nastoupil jako v pořadí 26. prezident Spojených států amerických a zároveň byl nejmladším v historii, kdo kdy zastával prezidentský úřad. Vzhledem k předchozím událostem se stal také prvním prezidentem, kterému byla přidělena celodenní ochranka, která měla zabránit možnému nebezpečí a chránit jeho život. Theodore Roosevelt se stal velmi oblíbeným napříč vrstvami obyvatelstva pro své charismatické a aktivní vystupování. „*Od časů Johna Quincyho Adamse nesídlil v Bílém domě žádný prezident, který se tak důkladně naučil politickému řemeslu a zároveň disponoval obrovskými znalostmi všech globálních politických otázek, jakož i těsnými vztahy k předním evropským politikům.*“³⁰ Nebál se využít své postavení, které mu přineslo možnost prosadit mnohé politické představy, ale zároveň si nikdy nepřestal užívat života. I v nové funkci dbal na to, aby nestrádal jeho rodinný život.

Prezident Roosevelt se rozhodl provést rekonstrukci hlavního sídla amerických prezidentů, která měla podtrhnout historický význam budovy, ale také zdůraznit přechod do modernější doby. Bílý dům se po renovaci, která zdůraznila krásu původní architektury a připojila nové křídlo budovy pro větší množství prezidentských aktivit, otevřel veřejnosti. Návštěvníci přicházeli nejen z oblasti americké společnosti, která tak mohla částečně nahlédnout do života představitelů jejich země, ale z celého světa. Washington se během Rooseveltova prezidentského období opravdu stal důstojným hlavním městem rychle se rozvíjející velmoci.³¹

V otázce politických záležitostí se po celou svoji kariéru snažil bojovat proti korupci a obchodním monopolům, prosazoval ochranu přírody, snažil se o zlepšení života běžných občanů a prosazení společenské stability, zasazoval se o změnu podmínek pro zaměstnance a zároveň měnil tvář Republikánské strany, se kterou se chtěl vydat progresivnějším směrem. Svou reformní politikou, která

³⁰ HEIDEKING, s. 305.

³¹ Tamtéž.

někdy bývá celkově označována jako poctivý úděl (Square Deal), se stal ikonou progresivní éry. Pro mnohé představoval ztělesnění moderní Ameriky. Ukázkou toho měl být rychlý hospodářský a společenský rozvoj, stejně tak jako progresivní politický systém.³²

2.1 Vnitřní politika a reformy

Své první snažení směřoval právě proti monopolům, když ještě v prosinci roku 1901 dodal Kongresu dokument, ve kterém žádal omezit moc velkých korporací do určitých mezí. Začal používat celkem agresivní antimonopolní politiku a podporoval organizovanou práci dělníků, čímž zasazoval další ránu monopolům. Nutno ovšem říci, že prosadil také schválení zlatého standartu, zavedl ochranná cla a nižší daně, s čímž souhlasila také značná část velkoobchodníků. Velký společenský problém musel řešit v květnu roku 1902, kdy horníci z pensylvánských antracitových dolů vstoupili do stávk. Prezident sympatizoval s dělníky, jelikož pokládal jejich požadavky za oprávněné. Do střetu ale zasáhl, až když byla situace natolik vážná, že hrozilo zhroucení celostátního zásobování uhlí před nadcházející zimou. Existoval také další důvod k obavám, jelikož se blížily volby do Kongresu. Nevyřešení situace by mohlo pro Republikánskou stranu znamenat drtivou ztrátu voličů, což si prezident dobře uvědomoval. *„Rooseveltova nechuť k majitelům dolů se stále zvyšovala kvůli jejich 'tupé zatvrzelosti a hlouposti', a proto se rozhodl zasáhnout jako prezident, protože jen to mohlo odvrátit katastrofu Ameriky i Republikánské strany.*“³³

Pod hrozbou využití armády, která by obsadila a zestátnila doly, došlo ke kompromisu. Roosevelt jednal se zástupci obou stran a dokázal je přesvědčit, aby přijali rozhodnutí komise. Závěrem bylo dohodnuto, že dělníci dostanou lepší platy a budou pracovat méně hodin. Jednalo se sice o spíše skromné výsledky, ale toto rozhodnutí bylo příslibem do budoucnosti. Ukázalo se totiž, že pracovní konflikty již nemohou být pouze soukromou záležitostí. Americké pracovní zákonodárství ale i nadále zůstávalo značně zaostalé ve srovnání s ostatními

³² COOPER, s. 69–70.

³³ GRAUBARD, s. 103.

průmyslovými státy moderní doby, což prezident Roosevelt často kritizoval. Snažil se prosadit osmihodinovou pracovní dobu a pracovní ochranu žen a dětí. Změnit pracovní zákonodárství však nebylo plně v moci federální vlády, jelikož pracovněprávní vztahy byly čistě v kompetenci jednotlivých států.³⁴

Další kroky směřovaly k dohledu nad fungováním železnic, aby bylo zabráněno možné korupci během obchodování. Roosevelt věřil, že je třeba, aby stát více dohlížel na železnici, která byla jedním z opěrných bodů mezistátního obchodu. První snahou o regulaci cen byl Elkinsův zákon z roku 1903, ale ukázal se jako neúčinný během snahy o jeho prosazování. Někteří členové republikánské strany věřili, že oslabování železnice není možné a nesouhlasili s Rooseveltovým snažením. Proti jeho návrhům se postavili také členové republikánské strany mezi nimi například Nelson Aldrich, který byl vůdcem strany a členem Senátu, Chauncey Depew, který vedl newyorskou centrální železnici, a proti byl také Rooseveltův dobrý přítel Henry Cabot Lodge. V dalším rozhodování o regulaci železnic se Theodore Roosevelt opíral o republikány ze středozápadu, jeho podporovatelem byl hlavně William Allison. Výsledkem byl Hepburnův zákon, který byl vydán roku 1906 a zavedl kontrolu železničních sazeb a stanovil maximální ceny.

Prezident Roosevelt se zaměřoval také na problém týkající se monopolu na prodej hovězího masa a léků. Tento boj začal již v roce 1902, kdy bylo u Nejvyššího soudu prokázáno, že šest největších prodejců hovězího masa, mezi které patřily společnosti Swift, Armour, Morris, Cudahy, Wilson a Schwartzchild, záměrně upravovalo ceny a rozdělovalo mezi sebe zboží na trhu s cílem co největšího zisku. Prokázalo se také, že těmto společnostem byly poskytovány slevy na železnicích a ostatní firmy tak neměly téměř žádnou šanci na prosazení se v této oblasti obchodu. Majitelé 6 -ti největších společností se v roce 1903 dohodli, že se sloučí do jedné velké společnosti, aby tak unikli rozhodnutí soudu a mohli nadále pokračovat ve svých obchodních praktikách.

³⁴ MOWRY, George E., *The Era of Theodore Roosevelt and the Birth of Modern America 1900–1912*, New York 1962, s. 123–139.

V roce 1905 bylo ale rozhodnutí Nejvyššího soudu rozšířeno i na nově vzniklou společnost a vláda tak dosáhla velkého vítězství, které ji podpořilo v rozhodnutí a odhodlání nadále bojovat proti monopolním společnostem. Roosevelt tlačil na Kongres v roce 1906, aby přijal zákon o prohlídce masa a také zákon o čistotě masa a léků, který zakazoval prodávat špatně označené nebo neoznačené léky a potraviny. Zvýšila se také četnost hygienických prohlídek, které měly kontrolovat kvalitu masa a potravin. Již v roce 1903 bylo zřízeno ministerstvo pro obchod a práci, jehož úkolem byl dohled nad celonárodními podniky.³⁵ „Zákonnou cestou došlo k regulaci přepravních tarifů soukromých železnic i k odstranění nejhorších nepravostí v potravinové výrobě a farmaceutickém průmyslu. Reálný rozsah těchto opatření sice zůstal omezený, avšak reformy si získaly oblibu u veřejnosti.“³⁶ Theodore Roosevelt si přes všechny své kroky uvědomoval, že se nelze vzdát velkých podniků. Jeho boj byl vždy zaměřen pouze proti těm, kteří nějakým způsobem porušovali právo volné soutěže.

Pomocí svého reformního snažení chtěl zvýšit svoje šance na znovu zvolení prezidentem během voleb v roce 1904. Kroky, které podnikal v období před volbami, často omezoval právě kvůli budoucím volbám, jelikož si velmi dobře uvědomoval, že být znovu zvolen je obtížné a žádnému prezidentovi, který získal svoji funkci nečekaně, se to nikdy nepodařilo. Během svého boje proti monopolům si ale nezískal přílišnou oblibu u některých členů republikánské strany, jelikož často vystupoval proti jejich finančním zájmům. Část republikánů hrozila, že nevyjádří svoji podporu pro Rooseveltovu nominaci na funkci prezidenta. V roce 1902 proběhly volby do Kongresu a republikánská strana udržela svoji většinu, což bylo pro Roosevelta dobré znamení směrem k prezidentským volbám. Mezi širokou veřejností se těšil velké oblibě a jeho role člověka, který je přítelem dělníků, mu přinášela slibnou podporu. To nemohly změnit ani drobné neshody s představiteli jeho strany, protože Roosevelt se nikdy nepouštěl do sporů s opravdu vlivnými kongresmany, které by mohly zničit jeho

³⁵ MOWRY, s. 77–84.

³⁶ HEIDEKING, s. 307.

cíle. Prezidentovým hlavním úkolem, alespoň podle jeho názoru, totiž bylo představit Ameriku jako fungující světovou velmoc. Theodore Roosevelt navíc dokázal sám sebe propagovat pomocí svých projevů a i díky nim, a velké podpoře obyvatel, dokázal svoji funkci ve volbách v roce 1904 obhájit a mohl tak pokračovat v prezidentském úřadě.³⁷ „*Domácí prezidentova politika vynesla Rooseveltovi pověst osvíceného politika a statečného reformátora. To v nemalé míře přispělo k jeho spektakulárnímu vítězství ve volbách roku 1904. Pro Roosevelta hlasovalo 7,6 milionu Američanů, pro jeho protivníka, demokrata Parkera, jen 5,1 milionu.*“³⁸

Během období své prezidentské funkce se Theodore Roosevelt také snažil zvýšit ochranu životního prostředí a tento problém spadal mezi jeho hlavní zájmy. Chtěl především zachovat přírodní zdroje a v celém ekologickém snažení mu pomáhal Gifford Pinchot, který byl hlavním poradcem prezidenta v této problematice. V roce 1902 byl vydán zákon o zavlažování, který měl podpořit výstavbu přehrad sloužících k zavlažování suchých oblastí amerického Západu. Dalším krokem k ochraně přírody bylo založení Lesní správy USA a vydání nového zákona v roce 1906, který stanovil 18 nových národních památek. Lesy začaly být chráněny před rozsáhlou a bezohlednou těžbou dřeva a zájem společnosti byl opět postaven nad zájem soukromého vlastníka. Theodore Roosevelt se také zasloužil o vytvoření nových národních parků, velkého počtu státních lesů a ptačích rezervací. Zároveň došlo k rozšíření již stávajících národních parků, mezi které patřily Yellowstone, Yosemite a Grand Canyon. Americkým národem byl považován za prvního prezidenta, který se významně zasazoval o zlepšení životního prostředí a ochranu přírody.³⁹

Velkým problémem americké společnosti byl rasismus, který prostupoval napříč společností. Prezident Roosevelt se snažil alespoň částečně vyřešit tento problém, ale stejně jako ostatní vůdci progresivní éry postrádal větší iniciativu k řešení rasových otázek. Pokusem o zlepšení celé situace bylo pozvání Bookera T. Washingtona na večeři do Bílého domu, která se uskutečnila 16. října 1901.

³⁷ GRAUBARD, s. 100–106.

³⁸ SCHÄFER, s. 272 a 273.

³⁹ RITCHIE, Donald A., *Heritage of Freedom. History of the United States*, New York 1985, s. 530.

Booker T. Washington se stal prvním Afroameričanem, kterému se této pocty dostalo. Během večera diskutoval s prezidentem Rooseveltem o politice a problémech rasismu. Když se však informace o jejich schůzce dostala na veřejnost, nesetkal se tento krok s pochopením u bělošské společnosti, a to především na americkém jihu. Vzhledem k tomu, že se uskutečnily také velké protesty, prezident Roosevelt tento krok už nikdy nezopakoval. Nepovedlo se ani prosadit dodržování 15. dodatku americké Ústavy, který zaručoval hlasovací právo pro Afroameričany. Na veřejnosti prezident vystupoval proti rasismu a diskriminaci. Aby podpořil svoje prohlášení, jmenoval mnoho Afroameričanů do úřednických funkcí. Už během období, kdy byl guvernérem státu New York, tvrdě odmítal segregaci na školách a tuto praxi ve státě New York ukončil.⁴⁰

Zároveň bojoval také proti antisemitismu, což dal jasně najevo, když se Oscar S. Straus, který byl židovského původu, stal členem kabinetu. Prezident Roosevelt se snažil zamezit rasismu a diskriminaci také v roce 1905, kdy se jednalo o případ japonských studentů v San Franciscu. Ti museli navštěvovat školu pro čínské studenty, což vedlo k hlasitým protestům ze strany Japonska. Byl proto vznesen požadavek, aby japonští studenti mohli navštěvovat veřejné školy pro bělošskou populaci. Zástupci města a škol nejprve nesouhlasili s touto možností, ale když Theodore Roosevelt začal vyhrožovat projednáním situace u soudu, tak byl otevřen prostor pro možnost diskuze. Nakonec došlo ke kompromisu, v rámci kterého školská rada souhlasila s přijetím japonských studentů do škol pro bělochy. Prezident Roosevelt na oplátku požádal Japonsko, aby přestalo vydávat cestovní pasy pro dělníky, jelikož ve velkém množství přicházeli za prací právě do Spojených států amerických. V roce 1907 byla podepsána Gentlemanská dohoda, ve které Japonsko odsouhlasilo, že nebude nadále vydávat cestovní pasy nekvalifikovaným dělníkům. Theodora Roosevelta nelze označit za rasistu, jelikož rasová teorie této doby považovala lidi odlišné barvy pleti za méněcenné, což není Rooseveltův případ. Pro prezidenta nebyla rozhodujícím prvkem barva pleti, ale měl sklon hodnotit cizince podle jejich národa a civilizační vyspělosti. Charakteristický pro něj byl myšlenkový model

⁴⁰ MORRIS, Edmund, *Theodore Rex*, New York 2001, s. 53–58.

zaměřený na vlastní kulturu a víra v nadřazenost anglosaské a germánské rasy, což mu znemožňovalo se plně vžít do problémů cizích etnik a národů.⁴¹

V období mezi lety 1907–1908 se projevovala Rooseveltova dlouhodobá nedůvěra ve velký byznys, přestože republikánská strana byla s velkoobchodníky a bankéři úzce provázána. Z důvodu řady skandálů v oblasti byznysu začalo být toto odvětví i širokou veřejností chápáno vcelku negativně a společnost se postupně obracela na politickou levici. Prezident Roosevelt se situaci snažil vyřešit vydáním nových a mnohdy radikálních zákonů. Konkrétně měla být zavedena federální daň z příjmu a také dědická daň. Tento krok se zaměřoval především na bohaté vrstvy obyvatel. Během podnikových stávek zaměstnavatelé často používali soudní příkazy, které měly stávkou potlačit. Zákony však chtěly značně omezit tuto možnost a mělo dojít k výraznému omezení možnosti soudních příkazů jako zbraně proti odborovým organizacím. „*Roosevelt pokládal velké kapitány průmyslu a jimi vytvořené trusty za nepostradatelné faktory hospodářského vzestupu Spojených států a také mu nešlo o odstranění trustů, jejichž počet během jeho funkčního období rychle rostl, nýbrž o veřejnou regulaci jejich činnosti a o to, aby se zabránilo zneužívání jejich hospodářské moci.*“⁴² Kongres ale neschválil žádné z Rooseveltových opatření a výsledkem byl stále radikálnější postoj prezidenta proti vysokému byznysu. Právě tento postoj přinesl Theodoru Rooseveltovi velkou oblibu především mezi zemědělci, učiteli nebo i duchovními představiteli, tedy spíše u nižší a střední vrstvy obyvatel, a to zejména na americkém Středozápadě a pobřeží Tichého oceánu. Je sice pravda, že i mezi některými vlastníky podniků našel Roosevelt své stoupence, ale ti nemohli soupeřit s negativním postojem kongresmanů, vedením republikánské strany a s mocnými velkoobchodníky.

2.2 Zahraniční politika

Ve svém druhém volebním období se prezident Roosevelt mnohem více zaměřil na mezinárodní politiku, kterou vnímal jako prostředek pro další rozvoj země.

⁴¹ MORRIS, *Theodore Rex*, s. 482–487.

⁴² SCHÄFER, s. 272.

Byl si dobře vědom, že pouze díky aktivní zahraniční politice lze dosáhnout cíle, který stanovil už na samém počátku své prezidentské kariéry. Tím bylo vytvořit ze Spojených států amerických světovou velmoc, která by měla mnohem větší vliv ve světových otázkách než doposud. „*Rooseveltovo jméno je dodnes těsně spjato se vzestupem USA do postavení moderní světové mocnosti, i když rozhodující základy pro tento průlom byly položeny již před jeho nástupem do funkce. Jedinečné na Rooseveltovi bylo to, že nové možnosti světové mocenské role jasně rozpoznal a pokusil se je plně využít. Neúnavně přesvědčoval své krajany, aby zapojili sílu Spojených států do světové politiky a uvědomili si vlastní globální zájmy. Důsledně využíval ústavní možnosti prezidentského úřadu, aby pomocí reformy uzpůsobil americký politický systém podmínkám 20. století.*“⁴³

Theodore Roosevelt si zároveň uvědomoval, že je stále důležitější spolupráce s evropskými zeměmi v čele s Velkou Británií. Bez dobře promyšlené a často opatrné diplomacie by nešlo dosáhnout přátelských vztahů s ostatními a v mnoha ohledech tradičními velmocemi, které mohly svými ústupky pomoci Rooseveltovi s posílením pozice Spojených států amerických. Věděl, že zrod nové velmoci musí být proveden s určitou dávkou opatrnosti, která zahrnovala také vyhýbání se možné válce, která by mohla přinést rychlý a bolestivý konec všem snahám o zavedení nového rozložení sil. Prezidentova zahraniční politika však v důsledku těchto obav poněkud postrádala určitou dávku bojovnosti, kterou Theodore Roosevelt proslul v roce 1898, kdy byl zastáncem vstupu Spojených států amerických do války se Španělskem.⁴⁴

V průběhu 90. let 19. století vystupoval Roosevelt jako horlivý imperialista, což prezentoval především svým nezměnitelným názorem, který se týkal Filipín. Věřil, že by se americká vláda měla více zasazovat o trvalý zisk těchto ostrovů v Tichém oceánu, a poukazoval na tuto skutečnost i během volební kampaně v roce 1900. Po roce 1901 však téměř úplně ztratil zájem jak o Filipíny, tak i o možnost větší asijské expanze. Nutno říci, že v tomto směru

⁴³ HEIDEKING, s. 301.

⁴⁴ Tamtéž, s. 301 a 304.

neměl podporu svého ministra války Williama Howarda Tafta, který s Rooseveltovým rozhodnutím nesouhlasil. Prezident zaměřil americkou zahraniční politiku a ambice výhradně směrem ke Karibiku a Latinské Americe, jelikož zájem v této oblasti byl pro něj klíčový. Jednalo se totiž o území, která mohla dobře sloužit k obraně jeho nejoblíbenějšího projektu. Tím byl Panamský průplav, jehož stavbu Theodore Roosevelt považoval za svůj vůbec největší úspěch v politické kariéře. Ačkoli lze prezidenta Roosevelta označit za imperialistu, byly jeho snahy spjaty více s bezpečnostní otázkou než s územními zisky. Prvořadým cílem se stala bezpečnost Spojených států vůči ostatním velmocím a prováděná zahraniční politika měla k tomuto faktu přispět.

Hlavním prostředkem k postavení USA ve světě se mělo stát silnější a modernější vojenské námořnictvo, které by reprezentovalo novou Ameriku na světových oceánech. Roosevelt tak mohl naplno využít svůj dlouhodobý zájem o situaci v námořnictvu, jeho historii i taktiku. Často se projevoval jako velmi dobrý stratég a své možné teorie pokroku konzultoval se svým přítelem admirálem Alfredem Thayer Mahanem. Oba věřili, že právě vyspělost námořnictva je rozhodujícím faktorem, který určuje postavení velmocí.⁴⁵ Prezident Roosevelt si uvědomoval, že je v moci rozvíjející se Ameriky vytvořit moderní námořnictvo, které by mohlo konkurovat námořním velmocím, a nebál se investovat velkou část vládních financí na jeho modernizaci. V roce 1904 měly Spojené státy k dispozici až páté největší námořnictvo na světě, ale již roku 1907 disponovaly třetí největší flotilou na světě. V letech 1907–1909 byla vyslána na propagační plavbu kolem světa Velká bílá flotila (Great White Fleet), jejíž označení souviselo se zářivě bílou barvou plavidel, která ukazovala, že se ze Spojených států amerických stala skutečná námořní velmoc. Flotila skládající se z 16 -ti bitevních lodí měla během své čtrnáctiměsíční plavby demonstrovat možnosti a sílu amerického námořnictva a to především vůči možným soupeřům, mezi které patřilo například Japonsko v oblasti Tichého oceánu.⁴⁶ „*Během jeho vlády byla flotila zdvojnásobena a její moc Roosevelt demonstrativně předvedl*

⁴⁵ ROOSEVELT, Theodore, *Letters and speeches*, New York 2004, s. 94–96.

⁴⁶ RITCHIE, s. 525.

na cestě kolem světa, uspořádané jednou námořní eskadrou (1907–1909). Obraz jeho zahraniční politiky dokreslily intervence ve Střední Americe (Panama 1903, Dominikánská republika 1904, Kuba 1906, Honduras 1907) a zábor území u Panamského průplavu (1903).“⁴⁷ Prezident Roosevelt se výrazně zasadil o rozvoj a především zvýšení významu amerického námořnictva v ozbrojených složkách, za což se mu dostalo uznání, a některé lodě v pozdější éře nesly jeho jméno, mezi nimi například letadlová loď třídy Nimitz.

Důležitou složkou amerických ozbrojených sil nebylo pouze námořnictvo, ale stále více se ukazovala nutnost zlepšit chod armády a zvýšit počty jejích vojáků. Již v roce 1890 se totiž ukázalo, že americká armáda početně velmi zaostává za evropskými velmocemi, když disponovala pouze 39 000 vojáků. Francouzská armáda totiž v té době čítala více než půl milionu mužů a ukazovalo se, že evropský armádní systém je mnohem vyspělejší. Během Španělsko-americké války roku 1898 se tak ozbrojené síly musely spoléhat především na ochotu dobrovolníků a to rozhodně nebyla dobrá vizitka rychle se rozvíjející země s velmocenskými ambicemi. Prezident Roosevelt ponechal reformy týkající se pozemní armády v kompetenci Elihu Roota, který vykonával funkci ministra války už v roce 1899, tedy během prezidentství Williama McKinleyho. Root byl úspěšný právník s dlouhodobou advokátní praxí, a přestože nikdy nesloužil v žádné složce amerických ozbrojených sil, stal se zakladatelem skutečně moderní americké armády. Dokázal navzdory Kongresu prosadit zákony, které upravovaly nebo celkově měnily fungování armády a stejně tak systém vzdělávání důstojníků. V letech 1900–1903 se povedlo založit Armádní vysokou školu (US Army War College) a také generální štáb. Došlo k vytvoření nového principu, kdy důstojníci museli vystřídat práci na generálním štábu s funkcemi u řadového vojska. Theodore Roosevelt tak mohl mít k dispozici efektivnější a spolehlivější armádu, i když kompletní proměna se naplno projevila až po skončení jeho prezidentské funkce během světových válek.⁴⁸

⁴⁷ SCHÄFER, s. 273.

⁴⁸ RITCHIE, s. 525.

Jak již bylo zmíněno, v otázce Filipín vystupoval Theodore Roosevelt nejdříve velmi aktivně, ale jednalo se o dobu, kdy ještě nezastával funkci prezidenta. Americko-filipínská válka probíhala v letech 1899–1902 a jednalo se o konflikt, který měl vést k nezávislosti na Spojených státech. Boje mezi americkou armádou a filipínskými revolucionáři byly jen dalším vyústěním revoluce, která započala už v roce 1896. První filipínská republika vyhlásila válku Spojeným státům americkým 2. června 1899, avšak první boje vypukly již v únoru téhož roku. Za oficiální konec války je považován 4. červenec 1902, kdy Filipínci přijali americkou vládu a mohl tak nastat mír. V některých odlehlých oblastech ale pokračovaly nepřátelské akce až do roku 1913 a existovaly dokonce ostrovy, které nebyly pod kontrolou Spojených států. Americká vláda přislíbila pro Filipíny velmi omezenou míru samosprávy, která zahrnovala možnost hlasování pro úředníky volené do filipínského shromáždění. Nadále se pokračovalo s omezením a případným odstraněním vlivu římskokatolické církve, zaváděla se angličtina jako úřední jazyk, byla výrazně zlepšena infrastruktura a došlo ke spuštění programu na hospodářskou a sociální modernizaci. Theodore Roosevelt tak vlastně pokračoval v politice, kterou vůči Filipínám uplatňoval jeho předchůdce William McKinley. Po ukončení války v roce 1902 prezident Roosevelt oznámil, že vyhláší kompletní amnestii pro všechny občany Filipínského souostroví, kteří se konfliktu zúčastnili. Nadšení pro držbu ostrovů však u prezidenta výrazně pokleslo a nebránil se myšlence, že by Filipíny měly získat úplnou samosprávu. Americká vláda tak přeorientovala svůj zájem na Latinskou Ameriku a asijskou otázku na nějaký čas přesunula mimo svůj hlavní zájem.⁴⁹

Prezident Roosevelt zaměřil svoji zahraniční politiku ve velké míře směrem k Latinské Americe a Karibiku, jelikož právě toto území nabízelo další příležitosti k rozvoji amerického vlivu. Spojené státy americké začaly výrazně prosazovat své vlastní zájmy v této oblasti s cílem snížit vliv evropských států, který zde byl stále značný. Po konci Venezuelské krize z let 1902–1903 Roosevelt propagoval dodržování Monroeovy doktríny, kterou rozšířil roku 1904

⁴⁹ BEALE, s. 69–75.

o vlastní dodatek. Podle něho zaručoval, že Spojené státy americké zasáhnou do hospodaření nestabilních států Latinské Ameriky, pokud tyto státy nebudou platit své dluhy vůči evropským věřitelům. V tomto případě se americká vláda zaručí za jejich dluhy a není tedy nutné, aby došlo k zásahu ze strany evropských států za účelem vypořádání nesplacených dluhů. Toto prohlášení bylo namířeno jako varování především vůči Německu, které chtělo splatit své pohledávky. Theodore Roosevelt dokázal svým vyjádřením prosadit určitou stabilitu v tomto regionu, jelikož Německo dospělo k rozhodnutí, že nebude zasahovat přímo ve Venezuele ani v ostatních státech.⁵⁰

Po vyřešení venezuelského problému se pozornost prezidenta obrátila směrem k řešení otázky Panamského průplavu. Roosevelt si uvědomoval strategickou důležitost stavby, která by dokázala propojit Atlantský a Tichý oceán. Viděl především jeho výhodu vzhledem k možnosti snadnějšího spojení Tichomořské a Atlantické americké flotily, což by podstatně zlepšilo akceschopnost a efektivitu celého námořnictva, ale dokázal vidět také obchodní výhody, které by průplav přinesl. A proto se již od svého nástupu do funkce prezidenta v roce 1901 pokoušel vyjednat možnost pokračovat ve stavbě, která byla zastavena roku 1899, kdy zkrachoval francouzský projekt stavby. Spojené státy americké se však nedokázaly dohodnout s kolumbijskou vládou, která v této době stále držela Panamu pod svou nadvládou, a tak Hay–Herranova smlouva o stavbě kanálu skončila neúspěchem. Americká vláda se nakonec rozhodla, že prosazení svého zájmu provede jinou cestou. Během zinscenování panamské revoluce, kdy americké jednotky zabránily kolumbijskému vyloďení, byla díky pomoci USA vyhlášena nezávislost Panamy na Kolumbii. Dne 18. listopadu 1903 došlo k jednání mezi americkým ministrem zahraničí, kterým byl John Hay, a panamským vyslancem Philippe-Jeanem Bunau–Varillou ve Washingtonu. Výsledkem byla smlouva Hay–Bunau–Varilla, kterou Panama povolila Spojeným státům americkým stavbu průplavu a jeho trvalou kontrolu. Panama

⁵⁰ MOWRY, s. 156–158.

měla obdržet jednorázovou platbu 10 milionů dolarů a každoroční nájem čtvrt milionu dolarů.⁵¹

Stavba započala v roce 1904 a ze začátku ji provázely komplikace, jelikož se v oblasti vyskytovala žlutá zimnice. Američané se nejprve snažili využít francouzských staveb, což mimo jiné znamenalo přestavbu francouzské železnice. Hlavním inženýrem celého projektu byl jmenován John Finley Wallace, který ovšem podal výpověď již v roce 1905. Během jeho vedení však nedošlo k velkému pokroku, jelikož se omezil téměř výhradně na zemní práce. Po odchodu Wallace byl novým hlavním inženýrem zvolen John Stevens, který se zaměřoval především na stavby železnic a proslul úspěšným vybudováním Severní dráhy, která vedla přes Skalnaté hory. Stevens si uvědomoval, že je třeba zlepšit podmínky pro dělníky a inženýry. I proto zastavil zemní práce a orientoval se na výstavbu infrastruktury a logistického zázemí, čímž výrazně vylepšil životní podmínky pro zaměstnance. Nemalé finanční zdroje byly vynaloženy na asanaci nemocí, jelikož oblast trápila žlutá zimnice a malárie. Hlavní inženýr zároveň upustil od původního plánu, podle kterého měl být kanál vybudován na úrovni moře. Navrhl přehrazení řeky Chagres a vytvoření jezera v nejvyšším místě stavby. Výstavba úspěšně a efektivně pokračovala, došlo dokonce k vymýcení žluté zimnice. Prezident Roosevelt dohlížel na projekt a v roce 1906 podnikl cestu do oblasti stavby, která trvala tři dny. John Stevens i přes své značné úspěchy podal v roce 1907 výpověď. Novým hlavním inženýrem se stal major George Washington Goethals, který přizval další armádní inženýry. Stavba byla úspěšně dokončena a Panamský průplav byl slavnostně otevřen v roce 1914.⁵²

Americká zahraniční politika vůči Latinské Americe vedla k jisté averzi vůči Spojeným státům amerických v této oblasti. Ať už se jednalo o zmíněný Rooseveltův dodatek k Monroeově doktríně, ovlivňování celní politiky v Dominikánské republice nebo další omezení svrchovanosti Kuby, kde byla

⁵¹ HUNT, Michael H., *The American ascendancy. How the United States gained and wielded global dominance*, Chapel Hill 2007, s. 56; LAFEBER, Walter, *The American Search for Opportunity. 1865–1913*, Cambridge 2013, s. 182–184.

⁵² RITCHIE, s. 519–521.

zabrána námořní základna Guantanamo. Zahraniční politika vůči Latinské Americe tak nepřinesla Rooseveltovi oblibu v této oblasti. Situace se brzy stala poměrně bouřlivou a podařilo se ji uklidnit v roce 1905, kdy byl do funkce ministra zahraničí jmenován Elihu Root.⁵³ „Rooseveltova latinskoamerická politika mu vynesla pověst mocí posedlého a válkychtivého imperialisty. Svým rázným výrokem ‚Mluvte mírně, ale noste velký klacek‘ sám přispěl k tomu, že se jeho obraz v obecném historickém povědomí pokrivil v karikaturu. Tímto velkým klackem (big stick) se mínilo americké válečné námořnictvo.“⁵⁴

V roce 1905 nastává jeden z vrcholů politické kariéry Theodora Roosevelta, kdy americký prezident nabízí zprostředkování mírového jednání mezi carským Ruskem a Japonským císařstvím, které by ukončilo válku mezi těmito zeměmi. Rusko-japonská válka probíhala v letech 1904–1905. Vypukla na základě imperiálních zájmů obou zúčastněných států o Mandžusko a Koreu. Boje probíhaly především na území jižního Mandžuska, na poloostrově Liao-tung a v okolí Mukdenu, které stále patřilo Čínské říši, kde vládla slábnoucí dynastie Čching. Ruská expanze na Dálném východě probíhala v průběhu 19. století, kdy hlavním zájmem bylo získat strategické opěrné body pro ruské válečné námořnictvo. Velkým problémem byla skutečnost, že ruské přístavy na východě země přes zimu zamrzaly a bylo třeba nalézt alternativu. Pozornost se obrátila především na přístavy na území Mandžuska, konkrétně na přístav Port Arthur, který zároveň nabízel možnost zvýšení vlivu v Tichomoří. Čína souhlasila s pronájmem, jelikož ruská vláda nabídla pomoc při splácení válečných reparací, které musela Čína odvádět v důsledku první čínsko-japonské války. Carské Rusko díky získání přístavu Port Arthur mohlo kontrolovat celé čínské pobřeží, Žluté moře i Korejský záliv. Japonské císařství, které se stalo po úspěšných reformách Meidži hlavní asijskou velmocí, cítilo ohrožení ze strany Ruska. K tomuto stavu přispívalo rozhodnutí o výstavbě transsibiřské magistrály, která by vedla přes Mandžusko až k přístavu Port Arthur. Japonsko se pokusilo situaci nejprve řešit mírovou cestou a nabídlo uznání ruské dominance v Mandžusku,

⁵³ MOWRY, S. 159–161.

⁵⁴ HEIDEKING, s. 310.

pokud naopak Rusko uzná, že Korea spadá výhradně do sféry japonského vlivu. Ruská vláda se ale odmítla vzdát své plánované expanzivní politiky na severokorejském území, což vedlo k japonskému rozhodnutí vyřešit tuto situaci pomocí války.⁵⁵

Válečný konflikt započal 8. února 1904, kdy japonské námořnictvo zaútočilo na přístav Port Arthur ještě před oficiálním vyhlášením války. Japonské flotile, kterou vedl admirál Togo Heihačiro, se podařilo poškodit největší ruské bitevní lodě Cesarevič, Retvizan a křižník Pallada. K větším škodám nedošlo, protože ruská flotila zůstávala v přístavu a nebojovala na otevřeném moři. Japonské úspěchy tak byly možné i díky prvotní pasivitě ruské flotily, což se změnilo až s příchodem admirála Makarova, který pozvedl nejen morálku ruských námořníků, ale také aktivitu ruského námořnictva. Admirál Makarov však zahynul už 13. dubna 1904 při potopení bitevní lodi Petropavlovsk, která se nedokázala vyhnout japonským minám při obraně ruských torpédových člunů. Rusko bylo po této události nadále pasivní a rychlé japonské útoky měly značně ničující psychologický vliv na ruskou armádu. Prvotní a značně arogantní přístup Ruska na počátku války vzal za své a Japonsko využilo možnosti relativně snadného postupu. Následovalo vylodění japonských jednotek na poloostrově Liao-tung, jejichž pochod směrem k přístavu Port Arthur se z počátku neseťkal s výrazným ruským odporem. Přístav kapituloval 2. ledna 1905, možná předčasně, po jedenáctiměsíčním obléhání.⁵⁶

Největší námořní bitvou rusko-japonské války bylo střetnutí u Cušimy probíhající ve dnech 27. a 28. května 1905 a nutno říci, že v podstatě definitivně ukončilo ruské snahy o zvrácení výsledku války. Již během obléhání přístavu Port Arthur carská vláda rozhodla, že je třeba loďstvo na Dálném východě posílit. Možností byla baltská či černomořská ruská flotila, které by mohly průběh války zvrátit ve prospěch Ruska. Velení si uvědomovalo, že možnost porazit nebo alespoň oslabit Japonsko existuje právě na moři a případný úspěch

⁵⁵ RITCHIE, s. 522.

⁵⁶ STEINBERG, John W., MENNING, Bruce W., SCHIMMELPENNING VAN DER OYE, David, *Russo-Japanese War in Global Perspective. World War Zero*, Boston 2005, s. 107–109; Tamtéž, s. 150 a 151.

by znamenal podstatné ztížení přepravy japonských jednotek do Mandžuska a na Liao-tungský poloostrov. Vláda v Rusku rozhodla, že na pomoc do Tichomoří vypluje baltská flotila, jelikož možnost přesunu černomořské flotily byla značně komplikovaná. Carské Rusko by v tomto případě muselo žádat Osmanskou říši o povolení proplout přes úžiny Bospor a Dardanely, což by znamenalo značné zdržení pomoci.⁵⁷

Baltská flotila byla přejmenována na druhou tichomořskou eskadru a jejím velitelem se stal Zinovij Rožestvenskij, který však postrádal zkušenosti s velením velké flotily a navíc nebyl ani příliš oblíben mezi členy své posádky. Problémem byl také fakt, že posádku tvořili převážně záložníci, kterým chyběl potřebný výcvik. Jako další komplikací se ukázala vzdálenost, kterou musely lodě urazit. Nakonec flotila vyplula 15. října 1904 z Libavy a do konce roku se jí podařilo dostat na pobřeží Madagaskaru, kde se admirál Rožestvenskij dozvěděl o kapitulaci přístavu Port Arthur a potopení značné části ruské tichomořské flotily. Car a carská vláda však trvali na dokončení mise, ale jejím cílem se stal přístav Vladivostok. U vietnamského pobřeží se k druhé tichomořské eskadře připojily lodě pod velením kontradmirála Něbogatova. Zároveň bylo rozhodnuto, že jako nejlepší možná cesta k Vladivostoku bude proplutí Korejským průlivem, který se nachází mezi Japonskem a ostrovem Cušima.⁵⁸

Japonské průzkumné lodě objevily ruskou eskadru 27. května 1905 a admirál Togo se rozhodl zahájit útok. Zaměřil se především na čelní ruské lodě s cílem vyvolat zmatek mezi zbytkem eskadry. Během dne byla potopena vlajková loď Suvorov, ze které se podařilo zachránit admirála Rožestvenskijho, zničeny byly také bitevní lodě Alexandr III. a Borodino. Japonské loďstvo neutrpělo velké ztráty, vážněji poškozena však byla vlajková loď Mikasa. Útok pokračoval také v noci a jeho cílem bylo definitivně porazit zbytky ruské eskadry. Kontradmirál Něbogatov měl k dispozici divize torpédových lodí a několik křižníků. Ráno však zbývaly pouze 2 obrněné lodě a jeden křižník a Něbogatov se rozhodl kapitulovat. Bitva u Cušimy skončila totální porážkou

⁵⁷ STEINBERG, John W., MENNING, Bruce W., SCHIMMELPENNING VAN DER OYE, David, s. 115 a 126.

⁵⁸ Tamtéž, s. 126.

ruské flotily, ačkoli se na počátku plavby zdálo, že by přece jenom mohl mít Rožestvenskij určitou početní výhodu. Ruská technika, často zastaralá, se však neukázala být příliš spolehlivou a problémem byla také špatně zvolená taktika. Japonská flotila měla k dispozici sice méně lodí, které však byly moderní a rychlé. Admirál Togo se navíc mohl spolehnout na kvalitně vycvičenou posádku a také na blízkost japonských břehů. Ruský car si uvědomoval, že po drtivé porážce u Cušimy už nezbývá jiná možnost než uzavření míru.⁵⁹ Poslední bitva na souši proběhla v roce 1905 u Mukdenu, kde došlo k definitivní porážce carského Ruska.⁶⁰

Po prohraných bitvách výrazně utrpělo ruské sebevědomí a ruská veřejnost volala po ukončení války, jelikož se zvyšovaly ekonomické problémy. Značné neúspěchy ruské armády a námořnictva vedly k obrovské nepopularitě války napříč společenskými vrstvami. Car Mikuláš II. se rozhodl, i vzhledem k vzrůstajícím vnitřním problémům, pro vyjednání míru. Jak ruská, tak japonská strana přijaly nabídku prezidenta Theodora Roosevelta, který zprostředkoval mírové schůzky v Portsmouthu. Mírová smlouva byla podepsána 5. září 1905 a oficiálně ukončila rusko-japonskou válku. V důsledku smlouvy byl rozdělen vliv na ostrově Sachalin, Rusko se zřeklo jižní části ostrova, která připadla Japonsku. Současně bylo dohodnuto, že se ruská vláda vzdává území přístavu Port Arthur a uznává, že Korea je sférou japonského zájmu. Japonsko získalo rozhodující vliv nejen nad územím Korey, která byla v roce 1910 anektována, ale také v jižním Mandžusku. Prezident Roosevelt po dobu jednání více podporoval Japonsko, ale v otázce finanční náhrady se postavil na ruskou stranu a japonští zástupci nakonec odstoupili od možnosti vymáhání odškodnění.⁶¹ „*Roosevelt jásal nad svým portsmouthským triumfem a brzy ho zopakoval v Algecirasu, kde Američané pomohli utlumit německo-francouzský spor o Maroko.*“⁶²

Role prezidenta Roosevelta během mírových jednání ukázala, že se ze Spojených států amerických stal významný hráč na poli světové diplomacie.

⁵⁹ STEINBERG, John W., MENNING, Bruce W., SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE, David, s. 127 a 128.

⁶⁰ LAFEBER, s. 193–195.

⁶¹ Tamtéž, s. 195.

⁶² GRAUBARD, s. 115.

Navíc se opět prokázalo Rooseveltovo diplomatické umění, kdy dokázal během jednání zařídit, aby se vliv Ruska i Japonska na Dálném východě víceméně vyrovnal a nedošlo k narušení rovnováhy sil, která mohla ohrozit rostoucí Ameriku a její zájmy. Léta 1904–1906 jsou často považována za absolutní vrchol Rooseveltova vlivu v oblasti zahraniční politiky, jelikož právě v tomto období se prezidentovi podařilo zprostředkovat nejen rusko-japonský mír, ale také napomohl k ukončení německo-francouzského konfliktu v Maroku. Theodore Roosevelt za své úspěšné úsilí o ukončení rusko-japonské války obdržel v roce 1906 Nobelovu cenu za mír a stal se tak prvním Američanem, kterému se této pocty dostalo.⁶³

Theodore Roosevelt úspěšně zasáhl do řešení první marocké krize, když v roce 1906 na žádost německého císaře Viléma II. přesvědčil Francii k účasti na konferenci, která měla tento problém vyřešit. Během jednání se probírala role evropských mocností a velikost jejich vlivu na území Maroka. Zatímco Francie měla podstatnou a nezanedbatelnou pozici prakticky na celém území severní Afriky a považovala Maroko za další cíl pro rozšíření své africké nadvlády, Německo postrádalo výraznější vliv v této oblasti. Marocký sultán nebyl dostatečně silný na to, aby mohl bránit svou zemi před evropským zájmem. Napjatou situaci bylo třeba vyřešit, jelikož v případě francouzské intervence hrozilo Německo vyhlášením války. Jako místo konání mezinárodní konference bylo zvoleno španělské město Algeciras, kde se nakonec sešli zástupci 13-ti států. Vyslancem prezidenta Roosevelta byl americký delegát Henry White, který měl zprostředkovat dohodu mezi Francií a Německem, jejímž hlavním tématem se stala otázka kontroly policejních sil na území marockých měst. Během jednání se ale naplno projevila slabost německé delegace, která si sama uvědomovala, že je v izolaci. Roosevelt v průběhu konference tajně podporoval Francii a bránil možnosti, aby Německo získalo silnou pozici v Maroku. Zatímco Roosevelt spolupracoval s francouzským velvyslancem, podařilo se mu získat německý příslib, že právě on bude mít rozhodující roli v marocké otázce. Dohody se podařilo dosáhnout 7. dubna 1906 a v důsledku tohoto ujednání došlo k opravdu

⁶³ MORRIS, *Theodore Rex*, s. 473.

mírnému snížení francouzského vlivu. Francouzská delegace pouze odsouhlasila, že potvrzuje nezávislost marockého sultána, stejně tak jako ekonomickou nezávislost země, a že Francie nebude nijak zasahovat proti činnosti ostatních evropských mocností na území Maroka. Německo v rámci dohody vlastně nic důležitého nezískalo a jediným výsledkem tak bylo uklidnění situace.⁶⁴

Ve vztahu k Japonsku vystupoval prezident Roosevelt s velkou dávkou obezřetnosti, jelikož si byl vědom, že se právě tato země stala nejsilnějším hráčem na Dálném východě. Rozhodně nehodlal stát v cestě japonským ambicím, které se týkaly především Korejského poloostrova. Viděl Japonsko jako hospodářsky moderní a úspěšnou zemi se silnou armádou, zatímco na Koreu nahlížel jako na velmi zaostalý stát a nijak nestál proti myšlence rozšíření japonského vlivu na celý Korejský poloostrov. Americká vláda dokonce dala najevo, že pokud dojde k obsazení Koreje Japonskem, nehodlá se armáda Spojených států nijak angažovat. I přes snahu zachovávat přátelské vztahy však v letech 1906–1909 nastala krize americko-japonských vztahů, jelikož v některých oblastech Spojených států nebylo nijak přátelské cítění vůči japonským přistěhovalcům, kteří začali dávat najevo svou nespokojenost. Ke zlepšení nepřispívala ani expanzivní politika, kterou Japonsko zahájilo vůči Číně. Prezident Roosevelt se obával možného konfliktu s asijskou velmocí, který by mohl značně zkomplikovat situaci ve světě. V případě japonského útoku se jako těžce řešitelný problém ukázala možnost obrany Filipín. V Tichomoří se totiž v té době nevyskytovala dostatečně silná americká flotila, neboť značná část námořnictva sloužila v Atlantiku jako zastrašovací prostředek proti Německu. Prezident Roosevelt tak začal definitivně považovat zábor Filipín, který v roce 1898 aktivně podporoval, za špatný tah Spojených států. Bezpečnostní situace v Tichém oceánu nebyla taková, jakou si prezident představoval. Zlepšení navíc nebylo možné, jelikož stále nebyl dostavěn Panamský průplav, který by umožnil rychlejší přesun americké válečné flotily. Situace se částečně zlepšila po podepsání Gentlemské dohody v roce 1907, která upravila vztahy k japonským

⁶⁴ MOWRY, s. 192–196.

přistěhovalcům. Ve vztazích mezi oběma velmocemi však zůstávalo určité napětí pramenící z možnosti konfliktu.⁶⁵

⁶⁵ MOWRY, s. 187–191.

3 Po konci úřadu prezidenta

Bezprostředně po svém vítězství v prezidentských volbách roku 1904 oznámil Theodore Roosevelt, že na konci svého dalšího funkčního období nebude znovu kandidovat do funkce prezidenta. Jako vůdce Spojených států dosáhl během let 1901–1909 četných úspěchů a to jak v oblasti zahraniční tak i domácí politiky. Pro americkou společnost představoval člověka, který se nebál prosazovat zájmy své země. Jelikož už v roce 1904 zveřejnil své rozhodnutí o ukončení činnosti v prezidentském úřadě, rozhodl se dostát svému slibu znovu nekandidovat a začal hledat vhodného nástupce z řad republikánské strany. V průběhu posledního roku v prezidentském úřadě podporoval kandidaturu svého blízkého přítele a ministra války Williama Howarda Tafta a přesvědčil vedení republikánské strany, že právě Taft je vhodným nástupcem. Roosevelt ho považoval za progresivního politika, který dokáže pokračovat v jeho záměrech. Prezident Roosevelt se však víceméně snažil přetvořit Tafta k obrazu svému a vytvořit z něho svou mladší verzi. Jejich vztahy byly před volbami velmi přátelské a takové vydržely do té doby, než Taft přestal po svém zvolení poslouchat Rooseveltovy rady a připomínky.⁶⁶

William Howard Taft v roce 1908 dosáhl snadného vítězství v prezidentských volbách, když velmi přesvědčivě porazil svého demokratického oponenta Williama Jenningse Bryana. Ten se tak stal neúspěšným prezidentským kandidátem už potřetí, jelikož byl poražen již v letech 1896 a 1900, kdy proti němu stál republikánský kandidát William McKinley. Faktem ovšem zůstává, že William Howard Taft dosáhl vítězství především díky podpoře, které se mu dostávalo ze strany úřadujícího prezidenta. Právě Rooseveltova popularita u americké společnosti a veřejná podpora Taftovy kandidatury zapříčinily vítězství republikánského kandidáta. Společnost vnímala tuto událost jako další rozhodnutí oblíbeného prezidenta, se kterým se rozhodla souhlasit.⁶⁷

Brzy po vítězství však začal Taft prosazovat svoje vlastní názory a chtěl být vlastním pánem, což Roosevelt přijal poněkud rozpačitě a neskrýval značné

⁶⁶ MOWRY, s. 226–231.

⁶⁷ RITCHIE, s. 533.

rozčarování. Taft odmítl konzultovat složení kabinetu se svým předchůdcem, čímž došlo k jejich vzájemnému odcizení a Theodore Roosevelt se už nadále nesnažil ovlivnit Taftova rozhodnutí. Henry Cabot Lodge se mohl stát ministrem zahraničí, ale Taftovu nabídku odmítl a nadále sympatizoval s Rooseveltem. Jak se ukázalo už na počátku jeho prezidentského období, William Howard Taft postrádal Rooseveltovu obratnost v politických otázkách. Stejně tak v sobě neměl energii a určité kouzlo osobnosti, kterým dokázal Theodore Roosevelt ovládat a naklonit si na svoji stranu podporu široké veřejnosti. Nutno říci, že William Howard Taft vlastně prezidentem nikdy být nechtěl a ani se na tuto pozici příliš nehodil. Nedokázal v sobě najít zaujetí, kterým oplýval Roosevelt, a prezidentský život ho v podstatě nebavil. Svým způsobem vlastně ani nemohl, jelikož Taft nesnášel davy, politické kampaně a pozornost, která se na něj upírala. To vše si naopak Theodore Roosevelt dokázal plně užívat a zvyšovat tak svoji popularitu. Taft neměl rád politiky a dal se označit spíše za dobrého úředníka či právníka než člověka vhodného na funkci prezidenta. On sám svoji budoucnost viděl u Nejvyššího soudu a Roosevelt mu během svého prezidentského úřadu tuto možnost dokonce třikrát nabídl, ale Taft vždy odmítl. Největší vliv na jeho kariéru totiž měla jeho ambiciózní manželka Helen, která chtěla, aby byl prezidentem. Právě její horlivost v této otázce částečně zapříčinila rozpory mezi Taftem a Rooseveltem.⁶⁸

Řešení otázky snižování sazeb, které by proti sobě mohlo poštvat výrobce na jedné a obchodníky se spotřebiteli na druhé straně, bylo prvním problémem, který se Taft snažil vyřešit. Roosevelt si na rozdíl od něho uvědomoval, že rozhodnutí snížit sazby by mohlo přinést rozkol uvnitř republikánské strany a raději přestal o tomto problému veřejně mluvit. Vlastně tak umožnil Taftovi, aby se stal svým vlastním pánem a ukázal, že je tím pravým na funkci prezidenta. Prezident Taft však do značné míry ignoroval veškerá rizika, povzbuzoval k boji za nižší ceny a zároveň se snažil uzavřít dohodu s konzervativními vůdci, kteří drželi ceny vysoko. Výsledkem byl roku 1909 tarif Payne-Aldrich, který ale nic nevyřešil, jelikož zaváděl minimální změny sazeb, což reformátoři nemohli

⁶⁸ MOWRY, s. 232–234.

přijmout. Taft ho však označoval se velmi úspěšný, čímž se mu podařilo prohloubit odcizení mezi oběma stranami sporu. Zatímco uvnitř republikánské strany probíhala značná krize, bývalý prezident Roosevelt cestoval po Africe.⁶⁹

Theodore Roosevelt opustil Spojené státy americké v březnu 1909 krátce po skončení svého funkčního období a rozhodl se účastnit africké výpravy, jejímž cílem bylo safari ve východní a střední Africe. Roosevelt a jeho společníci, mezi kterými byl také jeho syn Kermit, započali svoji cestu v Mombase na území britské východní Afriky. Výprava pokračovala přes Belgické Kongo a poté podél Nilu do Súdánu. Během putování účastníci lovili africká zvířata, která se měla stát exempláři pro Smithsonianův institut a Americké muzeum přírodní historie v New Yorku. Theodore Roosevelt a jeho společníci zabili či odchytili přes 11 000 zvířat, mezi nimi také hrochy, slony či velmi vzácné bílé nosorožce. Je poněkud ironické, že Roosevelt vystupoval jako horlivý ochránce americké přírody a zasloužil se o založení nových národních parků, zatímco se velmi rád zúčastnil výpravy, která lovila zvířata na africkém kontinentě. Ostatně lov byl jeho celoživotní vášní. Roosevelt však odmítal veškerou kritiku a argumentoval, že by musel být souzen nejen on, ale také všechna muzea či zoologické instituce. Výprava, která probíhala v letech 1909–1910, byla oficiálně organizována v zájmu vědy. Jednalo se ovšem o velmi prestižní záležitost, jelikož se Theodore Roosevelt mohl setkat nejen se členy vlivných amerických rodin a známými profesionálními lovci, ale také s místními obyvateli a jejich vůdci.⁷⁰

Ve Spojených státech mezitím prezident Taft pokračoval ve svém snažení vystoupit ze stínu svého předchůdce. Na rozdíl od Roosevelta veřejně příliš nevystupoval proti velkoobchodníkům, avšak striktně dbal na dodržování práva. Proto zahájil boj proti velkým společnostem, mezi které patřila také US Steel, tedy firma, jejíž činnost Roosevelt během svého prezidentského období osobně schválil. V důsledku svých kroků ztratil prezident Taft podporu antimonopolních reformátorů, kteří nesouhlasili s jeho až přílišným konzervatismem, a ještě více si

⁶⁹ RITCHIE, s. 533 a 534.

⁷⁰ ROOSEVELT, *Letters and Speeches*, s. 617–624.

znenávil velkoobchodníky, kteří neschvalovali jeho boj proti nim. Taft také přišel o veškerou Rooseveltovu podporu, jelikož se bývalý prezident cítil ponížen jeho akcemi. Jejich vztahu rozhodně neprospěl ani fakt, že prezident Taft vyhodil z funkce Gifforda Pinchota, který měl na starosti ochranu životního prostředí a byl Rooseveltovým blízkým přítelem. Gifford Pinchot obvinil Taftova ministra vnitra Richarda Ballingera, že podporuje zájmy velkých dřevařských společností. Po této události prezident ztratil také možnou podporu ze strany ochránců přírody, kteří se postavili na stranu Pinchota. Když se Theodore Roosevelt rozhodl podporovat Williama Howarda Tafta jako svého nástupce, věřil, že bude víceméně pokračovat v jeho politice, což se ovšem nestalo.⁷¹ *„Místo toho přivedly Taftovy iniciativy v oblasti celních tarifů a v politice životního prostředí Republikánskou stranu na pokraj rozpadu. Roosevelt též s roztrpčením přihlížel, jak se jeho nástupce v zahraniční politice vzdává obezřetného počínání vůči Japonsku a bez okolků provokuje evropské mocnosti svou politikou v Číně.“*⁷²

3.2 Rozdělení republikánské strany

Politika prezidenta Tafta zapříčinila další rozkol uvnitř republikánské strany, který vyvrcholil odklonem levého křídla a jeho vystupováním proti současnému prezidentovi. Odpadlíci v čele se senátorem Robertem M. La Follettem, Giffordem Pinchotem, Williamem Whitem a Hiramem Johnsonem vytvořili Národní progresivní republikánskou ligu, která chtěla ukončit politické zvýhodňování mocných na státní úrovni a pokusit se nahradit Tafta na národní úrovni. Také požádali Theodora Roosevelta, aby se k nim připojil, on však tuto možnost zásadně odmítl, jelikož zatím nedospěl k rozhodnutí opustit republikánskou stranu. Když se v roce 1910 vrátil zpět do Spojených států ze své cesty po Evropě, pronesl v srpnu téhož roku slavný projev v Osawatomie ve státě Kansas, ve kterém oznámil svůj konečný odklon od prezidenta Tafta a konzervativního křídla republikánské strany. Veřejně obhajoval program

⁷¹ RITCHIE, s. 534.

⁷² HEIDEKING, s. 315.

nového nacionalismu, v němž zdůrazňoval nutnost větší kontroly vzniku velkých korporací a stavěl práci nad obchodní zájmy společnosti.⁷³

Theodore Roosevelt později v roce 1910 na setkání s newyorským republikánem Lloydem Carpenterem Griscomem potvrdil, že prezident Taft nemůže spoléhat na jeho podporu a že ji ztratil, když úmyslně ukončil jejich přátelské vztahy. Rooseveltův definitivní odklon od jeho prezidentského nástupce zapůsobil také na voliče a republikánská strana začala ztrácet své příznivce. Výsledky parlamentních voleb v roce 1910 znamenaly pro Tafta a republikány katastrofu, jelikož většinu ve vládě získali demokraté a zvýšili svůj vliv také v Senátu. Ukázalo se, že možnost znovuzvolení Tafta prezidentem při volbách v roce 1912 je velmi nepravděpodobná. Více progresivní republikáni začali v roce 1911 prosazovat myšlenku, že porážka pouze ukázala důležitost a nutnost úplné reorganizace strany, která by navrátila voliče zpět. Theodore Roosevelt projevil značný zájem o další politické úsilí. Ačkoli senátor La Follette zůstal poněkud skeptický, Roosevelt otevřeně podporoval progresivní principy, které podle něho mohly vést k vytvoření poctivé, efektivní a průmyslové demokracie.⁷⁴

V listopadu roku 1911 bylo nutné ohlásit nominaci kandidátů do prezidentských voleb a republikáni v Ohio učinili překvapivý krok. Rozhodli se schválit Theodora Roosevelta jako kandidáta na prezidenta a on tuto možnost přijal. Neuposlechl tak rady Jamese Garfielda, podle kterého neměl se svojí nominací souhlasit. Roosevelt věřil, že když byl nominován, není slušné možnou službu odmítnout. Zároveň si neodpustil možnost částečně pokořit Tafta, když prohlásil, že doba si žádá silného vůdce a tím současný prezident rozhodně není. Roosevelt se znovu označil za progresivního politika, který podporoval reformy a možnost přezkoumání státních soudních rozhodnutí, což byla populární myšlenka napříč americkou společností. Prezident Taft zuřil nejen kvůli Rooseveltovým prohlášením, ale také proto, že návrh na nominaci Roosevelta vzešel od republikánů z Ohia, tedy z jeho domovského státu.

⁷³ RITCHIE, s. 535.

⁷⁴ MOWRY, 272 a 273.

Problémem ovšem bylo, že se Roosevelt začal považovat za možného zachránce celé republikánské strany, což však nebylo reálné. V únoru roku 1912 oznámil v Bostonu, že přijme kandidaturu na funkci prezidenta, pokud mu bude nabídnuta. Chtěl, aby lidé měli možnost vyjádřit svůj názor v primárních volbách a ukázali tak, na čí straně je podpora obyvatel. Někteří politici, mezi nimi Elihu Root a Cabot Lodge, však začínali vidět možnost definitivní porážky republikánské strany, jejíž příčinou by bylo právě rozdělení republikánských názorů v otázce prezidentského kandidáta. Prezident Taft příliš nevěřil možnosti svého vítězství a domníval se, že se rychle blíží konec jeho politické kariéry, kterou ukončí rozkol republikánské strany nebo prezidentské volby. V roce 1912 došlo k prvnímu rozsáhlému využití primárních voleb, což bylo reformním úsilím progresivního hnutí. Ukázalo se, že prezident Taft má podporu na americkém jihu, kde republikánská strana v této době dominovala, a také v New Yorku, Kentucky, Michiganu, Indianě a Massachusetts. Theodore Roosevelt naopak dokázal získat podporu a vyhrát v Taftově domovském Ohiu, Nebrasce, Minnesotě, Illinois, Jižní Dakotě, Pensylvánii, Marylandu a Kalifornii. Výsledky primárních voleb jasně dokázaly, že Roosevelt byl stále velmi populární u voličů a nic na tom nezměnil fakt, že se už před třemi lety v podstatě stáhl z politického života. Rozhodující však nebyla popularita u voličů, ale konečné ujednání státních delegátů na národním shromáždění. Problémem pro Roosevelta bylo, že se toto shromáždění skládalo z vůdců strany a v jejich čele stál úřadující prezident. Na republikánském sjezdu v Chicagu se tak ukázalo, že je Taftovo vítězství ve své podstatě nevyhnutelné.⁷⁵

3.2 Progresivní strana a volby roku 1914

Theodore Roosevelt si brzy uvědomil reálnou možnost své porážky a prohlásil, že i nadále bude bojovat za progresivní směr na úkor spíše konzervativního republikánského postoje. Byl si také dobře vědom toho, že pokud demokratická strana zvolí jako kandidáta progresivního politika, tak republikánskou stranu čeká další těžká porážka. Následně společně se svými

⁷⁵ MOWRY, s. 290–295.

nejbližšími spolupracovníky, kterými byli například Pinchot a Albert Beveridge, založil v roce 1912 Progresivní stranu, která je známá také pod názvem Bull Moose Party. Jejím předsedou se stal kalifornský guvernér Hiram Johnson a strana měla k dispozici finance ve výši 600 000 dolarů, což bylo výrazně méně než hlavní politické strany. Vytvoření strany však především z počátku provázely problémy ohledně počtu členů, jelikož progresivní republikáni nechtěli změnit svoji stranickou příslušnost a s kladnou reakcí nepřišli ani guvernéri či vydavatelé republikánských novin. Roosevelt se nemohl spolehnout ani na některé své nejbližší politické spojence, kteří nadále vyjadřovali podporu Taftovi. Mezi nimi byl i Rooseveltův zeť Nicholas Longworth, což přineslo značný nesoulad do jeho manželství s Rooseveltovou dcerou Alice, která otevřeně podporovala svého otce. Longworth nechtěl riskovat vlastní budoucnost v republikánské straně tím, že by se připojil k Progresivní straně. Zastával názor, že by se v podstatě jednalo o konec jeho politické kariéry. Do nové strany tak vstupovali převážně nezávislí politici a reformátoři.⁷⁶

Hlavním cílem se stalo oslovení širokého spektra voličů, k čemuž měl dopomoci program zaměřený na velké množství reforem v sociální a politické oblasti. To zahrnovalo také snahu ukončit vliv obchodníků na složení vlády, která poté měla obhajovat zájmy svých podporovatelů. V podstatě tak byl vyhlášen boj proti korupci. Progresivní strana si jako důležitý bod programu stanovila požadavek, aby došlo ke zveřejnění financování politických kampaní. V sociální oblasti se jednalo především o vytvoření organizace National Health Service, která by spravovala všechny zdravotní agentury na území Spojených států. Mělo být zavedeno sociální pojištění, které by pomáhalo důchodcům, nezaměstnaným a postiženým. Zároveň se jednalo o vyhlášení osmihodinového pracovního dne a zavedení minimální mzdy pro ženy. Strana se výrazně zaměřila právě na ženy, jelikož mezi nimi našla velké množství podpory. I proto byla politická část programu zaměřena také na volební hlasovací právo pro ženy a to v oblasti přímé volby senátorů a primárních voleb na státní i federální úrovni. Theodore Roosevelt zastával sice v otázce volebního práva pro ženy

⁷⁶ RITCHIE, s. 535–537.

konzervativnější pohled než Woodrow Wilson, ale byl si dobře vědom toho, že potřebuje podporu reformátorek, jako například Jane Addams, která podporovala Progresivní stranu. Důraz byl kladen také na rozvoj přímé demokracie, což mělo pro občany znamenat možnost referenda, odstranění voleného úředníka před koncem volebního období a také politickou iniciativu, kdy by občané mohli navrhnout zákony prostřednictvím petice.⁷⁷

Během vytváření progresivní strany však došlo k zásadnímu rozkolu mezi jejími členy. Ukázalo se, že největším problémem je vyřešení postoje vůči monopolům, jakým byla například společnost Standart Oil. Theodore Roosevelt v době svého působení v prezidentském úřadě bojoval proti monopolům a v tomto případě prosazoval národní regulaci a trvalý dohled ze strany federální vlády. S tímto postojem však nesouhlasili někteří jeho spolustraníci, kteří žádali přísnější regulaci a opatření vůči monopolům. Především Pinchot nesouhlasil s Rooseveltovým postojem a obviňoval například ředitele US Steel Perkinse, že bývalého prezidenta ovlivnil. Uvnitř progresivní strany tak již na počátku její existence vznikl spor, který se nepodařilo nikdy vyřešit.⁷⁸

Celá filozofie strany je označována jako Nový nacionalismus, ve jménu kterého Roosevelt zastával myšlenku na vytvoření silné vlády, která bude regulovat průmysl a zároveň ochraňovat střední a dělnickou třídu. Pokračoval tak ve svém vystupování ve prospěch obyčejných Američanů, čímž se vyznačoval již během své prezidentské funkce. Theodore Roosevelt věřil, že pouze dostatečně silná federální vláda má předpoklady pro úspěšné vedení ekonomiky země a pro zajištění sociální spravedlnosti pro všechny americké občany. Důležitým bodem programu byla také otázka zahraniční politiky, která neměla být oslabena. Jedním z prostředků k prosazování vlivu Spojených států mělo být námořnictvo. Avšak tato myšlenka protiřečila té části programu strany, který chtěl prosadit omezení námořního zbrojení. Zároveň však doporučoval, aby se pokračovalo ve výstavbě bitevních lodí a to konkrétně v počtu dvě lodě za rok.⁷⁹

⁷⁷ COOPER, s. 209–210; MORRIS, Edmund, *Colonel Roosevelt*, New York 2010, s. 107–109.

⁷⁸ MORRIS, *Colonel Roosevelt*, s. 217.

⁷⁹ ROOSEVELT, *Letters and Speeches*, s. 812–814.

Do prezidentské kampaně se Roosevelt vrhl se stejnou energií, kterou oplýval během celého svého politického života. Stále dokázal oslovit své věrné voliče, kteří nezapomněli na jeho úspěchy. Přesto však byl oproti republikánské a demokratické straně v nevýhodě. Progresivní strana neměla dostatek vlastních peněz a obchodníci, kteří Rooseveltovi pomáhali během kampaně v roce 1904, zůstali neutrální nebo podporovali jiného kandidáta. V určitý neprospěch Roosevelta hovořil také fakt, že již měl odsloužená téměř dvě plná prezidentská období a existovalo nepsané pravidlo říkající, že „neexistuje žádné třetí období“. Theodore Roosevelt se přesto horlivě snažil a objížděl americké státy se svými projevy.⁸⁰

Právě během jednoho z Rooseveltových vystoupení došlo k pokusu o atentát na jeho osobu. Kampaň se přesunula do Wisconsinu konkrétně do města Milwaukee a právě zde byl Theodore Roosevelt 14. října 1914 postřelen hospodským Johnem Flammangem Schrankem. Kulka zasáhla Rooseveltův hrudník až poté, co prošla ocelovým pouzdem jeho brýlí a padesáti stránkovou kopií projevu, kterou měl ve svém saku. Roosevelt odmítl okamžitou cestu do nemocnice a argumentoval tím, že jelikož nezačal kašlat krev, tak kulka zcela určitě nezasáhla plíce. K tomuto správnému závěru jistě dopomohl fakt, že se Roosevelt celý život zajímal o anatomii a lov. Místo vyhledání lékařského ošetření tak pokračoval ve svém projevu ještě dalších 90 minut. Po jeho ukončení zamířil na vyšetření do nemocnice, kde rentgen ukázal, že kulka sice zasáhla hrudní sval, ale nepronikla do pohrudnice. Lékaři se rozhodli, že je méně nebezpečné nechat ji na místě, než riskovat operaci. Kulka tak zůstala v těle Theodora Roosevelta po zbytek jeho života.⁸¹

Vzhledem ke svému zranění však musel upustit od své kampaně pouhý týden před jejím ukončením. Ostatní dva kandidáti shodně přerušili kampaň na dobu, kterou Roosevelt strávil v nemocnici a pokračovali až po jeho propuštění. Volby skončily 5. listopadu 1912 vítězstvím demokratického kandidáta Woodrowa Wilsona, který získal 42 % hlasů. Theodore Roosevelt vyhrál

⁸⁰ MORRIS, *Colonel Roosevelt*, s. 116–119.

⁸¹ Tamtéž, s. 243–247.

v Pensylvánii, Michiganu, Jižní Dakotě, Minnesotě, Washingtonu a Kalifornii, čímž získal 27 % hlasů a dokázal tak porazit republikánského kandidáta Williama Howarda Tafta. Jelikož ale nezmobilizoval, nemohl považovat volby za úspěšné. A to i přesto, že se jednalo o největší úspěch nezavedené politické strany a že Roosevelt byl jediným zástupcem třetí strany, který dokázal porazit kandidáta jedné z dvou tradičních stran. I přes neúspěch ve volbách v roce 1912 se Progresivní strana nerozpadla a v této podobě fungovala do roku 1916. Na národním shromáždění v tomto roce prosazovali členové Progresivní strany znovusjednocení s republikánskou stranou pod podmínkou, že Theodore Roosevelt bude kandidátem na funkci viceprezidenta. S tím zásadně nesouhlasili republikánští zástupci a podporovali Charlese Evanse Hughese, který zastával mírně progresivní směr politiky. Roosevelt svoji nominaci odmítl a veřejně podpořil Hughese, který byl schválen celým shromážděním. Progresivní strana se tak v roce 1916 rozpadla a její členové, včetně Roosevelta, se vrátili do řad republikánské strany.⁸²

3.3 Jihoamerická expedice a poslední roky života

Ještě v roce 1912 se Rooseveltovi naskytl možnost zúčastnit se další vědecké výpravy, která tentokrát mířila do Jižní Ameriky. Tato nabídka přišla ze strany jeho dlouholetého přítele Johna Augustina Zahma, který byl nejen katolickým knězem, ale také univerzitním vědcem. Roosevelt pomohl k financování výpravy tím, že mu americké muzeum přírodní historie poskytlo finanční podporu a Roosevelt měl na oplátku přivést nové exempláře zvířat. Výprava, která byla zorganizována ve jménu vědy, se uskutečnila v letech 1913–1914 a mezi její nejvýznamnější členy patřil kromě Theodora Roosevelta také například známý brazilský průzkumník Candido Rondon. Zúčastnil se jí i Rooseveltův syn Kermit, který se původně nechtěl vzhledem ke svému nedávnému zasnoubení k otci připojit a udělal tak až na naléhání své matky, která se o svého manžela bála. Expedice se uskutečnila v oblasti amazonské džungle na území Brazílie. Hlavním cílem Rooseveltovy skupiny byl průzkum povodí řeky Amazonky a především

⁸² MORRIS, *Colonel Roosevelt*, s. 253–254; RITCHIE, s. 538–539.

celkové prozkoumání řeky Pochybností (River of Doubt), která se nacházela v odlehlé brazilské oblasti a „byla na jeho počest pojmenována Rio Roosevelt.“⁸³ Cesta po toku řeky Pochybností začala v únoru 1914 a nutno říci, že expedice byla již od svého počátku provázena četnými problémy. Malárie a hmyz ohrožovaly všechny členy výpravy a ti tak museli absolvovat náročnou cestu s trvajícím vysokými horečkami a hnisajícími ranami, které se špatně hojily. Nedostatek potravin nedovoloval žádné plýtvání a průzkumníci museli často hladovět. Problém představovaly také kánoe, které nebyly příliš vhodné k překonávání neustálých peřejí a každý den tak výprava přišla o některou ze svých lodí.

Theodore Roosevelt během cesty utrpěl zranění nohy, když se snažil zabránit zničení kánoe o skálu. Rána sama o sobě nebyla příliš hluboká, ale u Roosevelta se brzy projevil příznaky tropické horečky a s tím spojená vysoká teplota. Zdravotní stav bývalého prezidenta se rychle zhoršoval a jeho tělem prostupovala infekce, která nezasáhla pouze zraněnou nohu, ale rozšířila se také do místa, kde byla ponechána kulka z pokusu o atentát roku 1912. Roosevelt se cítil velmi slabý a neustále u něho musel být přítomen syn Kermit a lékař expedice, kteří se o něho starali. Zároveň si uvědomoval, že jeho špatný zdravotní stav ohrožuje osud celé expedice a jejích členů a trval na tom, aby byl v krajním případě ponechán vzadu a ostatní pokračovali rychlejším tempem. Toto rozhodnutí ale odvolal na naléhání svého syna. Celá expedice se znovu sešla v dubnu 1914 na soutoku s řekou Aripuana a navrátila se do Manausu, kde byla Rooseveltovi poskytnuta lékařská pomoc.⁸⁴ Cesta zpět do New Yorku se uskutečnila o tři týdny později a Roosevelt se vrátil velmi zesláblý a pohublý. Na výpravu se vydalo 19 členů a vrátilo se jich 16, jelikož jeden člověk se utopil v peřejích, jeden byl zavražděn jiným členem výpravy a vrah byl ponechán v džungli, kde pravděpodobně zemřel. Bývalý prezident vydal knihu *Přes brazilskou divočinu (Through the Brazilian Wilderness)*, ve které přibližuje putování výpravy napříč brazilskou džunglí, vědecké objevy a tropickou flóru

⁸³ SCHÄFER, s. 276.

⁸⁴ MORRIS, *Colonel Roosevelt*, s. 305–347.

a faunu. Theodore Roosevelt se ze svých zranění již nikdy zcela nezotavil a následky si nesl po zbytek svého života, kdy u něho propukaly záchvaty malárie a záněty ve zraněné noze, kvůli kterým musel často vyhledávat lékařské ošetření. Sám Roosevelt říkal, že mu tato výprava zkrátila život alespoň o deset let.⁸⁵

První světová válka započala v roce 1914 a Roosevelt volal po podpoře Dohody a tvrdší politice vůči Německu. Nesouhlasil se zahraniční politikou prezidenta Wilsona, který měl podle něho zasáhnout kvůli situaci v Belgii. V roce 1916 veřejně a velmi energicky podporoval republikánského kandidáta na funkci prezidenta Charlese Evanse Hughese, ale ten přesto prohrál s demokratickým kandidátem, kterým byl úřadující prezident Woodrow Wilson. Roosevelt chtěl sestavit divize dobrovolníků, kteří by se účastnili probíhající války, a v roce 1917 dokonce získal svolení Kongresu. Mohl tak vytvořit čtyři dobrovolnické divize, které se podobaly Drsným jezdcům. Vrchním velitelem ozbrojených sil však byl prezident Wilson, který možnost nasazení Rooseveltových divizí ve Francii zamítl, což mu Roosevelt nikdy nezapomněl a začal vystupovat proti úřadujícímu prezidentovi. „*Odmítal Wilsonovy plány na vytvoření Společnosti národů, protože podle jeho názoru by tato organizace přespříliš oklestila suverenitu USA.*“⁸⁶ Také díky Rooseveltovým útokům vůči Wilsonovi se pozornost obrátila na republikánskou stranu a ta dokázala v roce 1918 vyhrát volby, čímž získala kontrolu nad Senátem. Theodore Roosevelt byl stále populární a to do takové míry, že by mohl být zvolen jako republikánský kandidát do prezidentských voleb v roce 1920. On sám se této možnosti nebránil.⁸⁷ Jeho zdravotní stav se však v roce 1918 výrazně zhoršil, když se u něho opět projevila přetrvávající malárie, a neumožnil mu ovlivnění nominace. Podpora jeho přátel, rodiny a stoupců se obrátila směrem ke generálovi Leonardu Woodovi, který byl Rooseveltovým vojenským společníkem, ale Wood nedokázal v primárkách porazit Warrena G. Hardinga, který se stal republikánským kandidátem.

⁸⁵ MORRIS, *Colonel Roosevelt*, s. 348.

⁸⁶ SCHÄFER, s. 276.

⁸⁷ COOPER, s. 324–333.

Do života Theodora Roosevelta zasáhla v roce 1918 tragická událost. Jeho nejmladší syn Quentin, který sloužil jako pilot u amerických sil ve Francii, byl 14. července 1918 sestřelen nad francouzským územím a zemřel ve věku pouhých 20 let. Tato ztráta Roosevelta velmi bolestně zasáhla a bývalý prezident propadl hlubokému zoufalství. Se smrtí svého syna se nikdy nedokázal smířit.⁸⁸ „*Smrt jeho nejmladšího syna Quentina na francouzské frontě dále oslabila jeho vůli k životu.*“⁸⁹ Roosevelta však nezasáhla pouze smrt nejmladšího syna, ale také skutečnost, že během války byl vážně zraněn nejen jeho nejstarší syn Theodore, ale také druhý nejmladší syn Archie. U toho se brzy projevil příznaky hluboké deprese, které ho pronásledovaly až do konce jeho života.⁹⁰

V noci 5. ledna 1919 pociťoval šedesátiletý Roosevelt dýchací problémy, po lékařském ošetření se však cítil lépe a šel spát. Theodore Roosevelt zemřel ráno 6. ledna 1919 ve spánku ve svém venkovském domě na Sagamore Hill. Příčinou smrti byla krevní sraženina, která se dostala do jeho plic. Rodina splnila Rooseveltovo poslední přání. Theodore Roosevelt chtěl, aby bylo jeho tělo pohřbeno v Oyster Bay, kde velmi rád pobýval a aby se jednalo o prostý obřad.⁹¹ „*Stalo se tak na přání zemřelého a jednoduchý rituál byl v příkrém kontrastu k halasnému předchozímu životu, zcela orientovanému na veřejnost.*“⁹²

⁸⁸ MORRIS, *Colonel Roosevelt*, s. 528–532.

⁸⁹ HEIDEKING, s. 316.

⁹⁰ RENEHAN, s. 5.

⁹¹ MORRIS, *Colonel Roosevelt*, s. 551–558.

⁹² SCHÄFER, s. 276.

Závěr

Tato práce představuje osobnost Theodora Roosevelta, který se zapsal do amerických dějin jako prezident, který posílil velmocenské postavení své země a těšil se velké oblibě u široké veřejnosti. Během svého politického života dokázal plně využít vše, co se naučil v době dětství a dospívání. Právě v tomto období získal schopnosti, které ho provázely po celý zbytek života. Vzhledem ke zdravotním problémům se již od svých dětských let snažil zmírňovat projevy nemocí nezdolnou energií, kterou soustřeďoval především na sport a získávání nových vědomostí. Největší oporou mu byl jeho otec Theodore Roosevelt starší, který pomáhal svému synovi se sportem a podporoval jeho snažení. Pro Theodora Roosevelta mladšího byl otec vzorem, ke kterému vzhlížel a chtěl být jako on.

Když v roce 1876 započal svá studia na Harvardské univerzitě, neprojevoval příliš velký zájem o politiku a stále se zaměřoval především na biologii. Byl velmi dobrým studentem a své snažení ještě vystupňoval po smrti svého otce v roce 1878, což mu vyneslo dobré studijní výsledky a úspěšné zakončení studia v roce 1880. Jeho zájem o politiku se více projevil až v období mezi lety 1880–1882, kdy byl studentem Kolumbijské univerzity v New Yorku a zaměřil se na právní vědy. Studium ho však zcela nenaplňovalo, jelikož shledával některé zákony a právní náležitosti jako zbytečně složité a nesrozumitelné. Rooseveltův zájem navíc směřoval k otázce námořnictva, jehož problematikou se zabýval již od studia na Harvardské univerzitě, a tak vlastně nevěnoval právnímu studiu svoji plnou pozornost. Přelomovým pro něho byl rok 1882, kdy vydal svoji první knihu, která se jmenovala *Námořní válka 1812*, a zároveň se rozhodl vstoupit do republikánské strany, čímž začal jeho politický život.

Na počátku své politické kariéry zastával funkci republikánského poslance v zákonodárném shromáždění ve státě New York a nutno říci, že vstup do prostředí, které ovládala korupce, byl pro člověka z jeho společenské vrstvy poněkud šokující. Roosevelt se okamžitě snažil zaměřit na boj proti korupci,

volebním podvodům a obchodování s hlasy. Svými reformními myšlenkami vlastně stál proti většině spolustraníků, kteří zastávali výhradně konzervativní směr. Již v začátcích politického života dokázal ke své osobě přitáhnout pozornost a významně ovlivňoval také dění na úrovni státní správy. Možnost Rooseveltových dalších úspěchů však nebyla v letech 1884–1886 reálná, jelikož v roce 1884 opustil politiku poté, co zemřela nejen jeho matka Martha, ale především první manželka Alice. Theodore Roosevelt odjel na svůj ranč do Severní Dakoty, kde strávil dva roky, během kterých se zabýval výhradně lovem a autorskou činností.

Když se v roce 1886 vrátil do politického života, chtěl pokračovat ve svém snažení. Avšak téhož roku utrpěl svoji první porážku, jelikož neuspěl jako kandidát na funkci starosty New Yorku. První větší politický úspěch zaznamenal v roce 1888, během kterého úspěšně vedl kampaň republikánského prezidentského kandidáta Benjamina Harrisona, který Roosevelta po svém zvolení jmenoval členem komise pro státní správu, ve které pracoval až do roku 1895. V této funkci se Roosevelt snažil prosadit nutnost správní reformy a nadále podporoval boj proti korupci, což byl v podstatě cíl celé jeho kariéry. V období let 1895–1897 následovaly úspěchy ve funkci prezidenta správní rady policejních komisařů newyorského státu, během které dokázal pomocí četných reforem zbavit newyorskou policii nálepky nejvíce zkorumpovaného úřadu.

Během svého života dokázal navázat přátelské vztahy s mnohými významnými a důležitými lidmi, kteří poté často pomohli dalšímu růstu jeho kariéry. Mezi takové patřil také Henry Cabot Lodge, díky kterému Roosevelt získal v roce 1897 funkci náměstka ministra námořnictva. Na této pozici mohl využít své značné znalosti o stavu a problémech amerického námořnictva. Roosevelt vždy zastával názor, že posílit vliv Spojených států lze pomocí silného loďstva, které by reprezentovalo ve světových vodách americkou sílu. I proto propagoval zapojení své země do války proti Španělsku, která by ukončila španělskou nadvládu v Karibiku. Po vypuknutí konfliktu v roce 1898 se Theodore Roosevelt rozhodl, že se osobně zúčastní bojů na Kubě. Rezignoval na svoji pozici a vytvořil oddíl dobrovolníků, kteří se pod označením Drsní jezdci

(Rough Riders) zapojili do španělsko–americké války. Tento krok vedl k dalšímu nárůstu Rooseveltovy popularity, jelikož se napříč veřejností šířily zprávy o jeho statečnosti a mluvilo se o něm jako o hrdinovi, i když se často jednalo o značně zkreslené informace. Oblíbený Roosevelt se bez větších problémů stal ještě v roce 1898 guvernérem státu New York a poprvé tak vlastně měl celkem značný rozhodující vliv. Pokračoval ve svém celoživotním boji proti korupci, zároveň se začal více zajímat o práva dělníků a jeho pozornost se částečně stočila také k otázce regulace železnice. Na pozici guvernéra v podstatě zastával politiku, kterou později přenesl také do Bílého domu.

Roosevelty vztahy s vedením a ostatními členy republikánské strany nebyly příliš dobré, jelikož na rozdíl od ostatních neúnavně zastával myšlenku potlačení korupce a omezení monopolů. Již na počátku kariéry se rozhodl pro progresivní směr politiky, což mu mezi převážně konzervativními republikány nikdy příliš obliby nepřineslo. Na druhou stranu nutno říci, že strana se rozhodně nebránila tomu, aby mohla využít Rooseveltovu popularitu u široké vrstvy voličů a vedení si dobře uvědomovalo, že se tato pozornost přenese i na jiné zástupce republikánské strany. I proto v roce 1901 nezvolili Roosevelta jako kandidáta na funkci prezidenta a ponechali pro něj pouze viceprezidentskou roli. Přesto se rok 1901 ukázal pro Rooseveltovu kariéru jako zcela přelomový. Prezidentem se sice stal republikánský kandidát William McKinley a Theodore Roosevelt zastával slíbenou funkci viceprezidenta. Avšak již v září tohoto roku se stala událost, která zásadně ovlivnila Rooseveltovu kariéru. Prezident McKinley zemřel na následky zranění, která utrpěl při atentátu.

Theodore Roosevelt se tak v pouhých 42 letech stal v pořadí šestadvacátým prezidentem Spojených států amerických. V nově nabyté funkci dokázal využít všech svých zkušeností z předchozích pozic a v žádném případě se je nebál využít. Stejně tak neváhal použít svou energii, se kterou se pouštěl do řešení všech problémů a úkolů, které před ním vyvstaly. Pomocí charisma dokázal oslovit širokou veřejnost, a to nejen střední či vyšší třídy, ale díky svému veřejnému vystupování, během kterého se prohlašoval za zástupce obyčejných Američanů, si získal také značnou podporu nižších vrstev obyvatel. Za svůj

hlavní úkol označil posílení vlivu Spojených států a po celé svoje prezidentské období dělal vše proto, aby tohoto cíle dosáhl. Za pomoci reforem se pokusil zlepšit vnitropolitickou situaci země, kterou chtěl posunout na úroveň evropských mocností. V boji za regulaci železnic a proti monopolům nezískal velkou oblibu u velkoobchodníků, ale ostatní obyvatelé ho považovali za schopného reformátora a slovo držícího prezidenta, který dokáže zlepšit jejich situaci. Roosevelt bojoval také za pracovní reformy, jejichž pomocí chtěl zamezit využívání dětské práce a změnit pozici žen v pracovním procesu, avšak v tomto ohledu vlastně ani nemohl být příliš úspěšný, jelikož tato otázka nebyla v rukách federální vlády. Na domácí scéně se tak zapsal do širšího povědomí především pomocí reforem na ochranu životního prostředí.

Mnohem větších úspěchů dosáhl v oblasti zahraniční politiky, kterou prováděl s nezbytným citem, ale zároveň se nerozpakoval použít sílu Spojených států, pokud to mohlo přinést nějaký užitek, což se týkalo především oblasti Latinské Ameriky. Rooseveltovo jednání přineslo uznání také z řad evropských mocností, které oceňovaly jeho energii, zaujetí pro věc a značné diplomatické schopnosti. I proto mohl Roosevelt dosáhnout vrcholu své kariéry, když byl požádán, aby zprostředkoval mírové řešení rusko-japonské války a marocké krize. Řešení těchto událostí mu přineslo největší možnost zasahovat do světových problémů, čímž dosáhl svého největšího vlivu v oblasti zahraniční politiky a také mu v roce 1906 vyneslo Nobelovu cenu za mír. Theodore Roosevelt byl oceněním značně potěšen, přesto však až do konce života za svůj největší zahraniční úspěch považoval stavbu Panamského průplavu.

Když v roce 1909 mělo skončit jeho druhé prezidentské období a tím i jeho prezidentská funkce, rozhodl se, že z politického života ještě úplně neodejde. Tento fakt využilo vedení republikánské strany, které si velmi dobře uvědomovalo, že Rooseveltova popularita stále dokáže přivést jeho stoupence k volbám, ve kterých tak mohou podporovat i jiné zástupce republikánské strany. Tak tomu bylo i v případě prezidentských voleb 1909, jejichž vítězem se přesvědčivě stal William Howard Taft, který svého triumfu dosáhl především díky Rooseveltovi, který veřejně vystupoval jako jeho podporovatel. V období

1909–1912 však došlo mezi oběma muži ke značným rozporům, které vedly ke krizi uvnitř republikánské strany. Tato krize vyústila Rooseveltovým odchodem ze strany a založením Progresivní strany, v rámci které byl jmenován prezidentským kandidátem. Vzhledem k rozdělení podpory voličů republikánské strany však v roce 1912 vyhrál prezidentské volby demokratický kandidát Woodrow Wilson. V posledních letech svého života Roosevelt doplatil na svoji dobrodružnou povahu a loveckou vášeň, jelikož se z jedné ze svých výprav vrátil zraněn a značně vyčerpán a zdravotní problémy ho provázely až do jeho smrti.

Theodore Roosevelt bezpochyby ovlivnil světový vývoj a změnil tvář Spojených států, které úspěšně představil jako moderní velmoc. Dlouhodobě patří mezi nejoblíbenější americké prezidenty, přestože některé z jeho reforem neměly dlouhého trvání a jistě existovali muži, kteří ovlivnili vývoj Spojených států mnohem více a podstatněji. Přesto v žádném případě nelze říci, že by nebyl schopným prezidentem. Vytrvale bojoval za své reformní myšlenky, prosazoval boj proti korupci a snažil se svoji vlast postavit na úroveň například Velké Británie. Jeho zahraniční politika dokázala posílit americkou pozici bez toho, aby se Roosevelt nechal zatáhnout do většího konfliktu, který by mohl jeho zemi ohrozit. Pomocí energie a charismatu dodal novou prestiž a lesk funkci prezidenta, čímž zásadně změnil chápání této pozice a člověka, který ji zastává. Byl v podstatě prvním skutečně moderním prezidentem Spojených států amerických a ukázal, jak by měl vystupovat zástupce světové velmoci. I díky tomu se Rooseveltovi po jeho smrti dostalo vzácné pocty, když bylo v roce 1927 rozhodnuto, že jeho podobizna bude součástí památníku Mount Rushmore v Jižní Dakotě.

Seznam literatury

BEALE, Howard Kennedy, *Theodore Roosevelt and the Rise of America to World Power*, Baltimore 1956.

CASHMAN, Sean Dennis, *America in the Gilded Age. From the Death of Lincoln to the Rise of Theodore Roosevelt*, New York 1988.

COOPER, John Milton, *The Warrior and the Priest. Woodrow Wilson and Theodore Roosevelt*, Cambridge 1983.

GRAUBARD, Stephen Richards, *Prezidenti. Proměna instituce amerického prezidenta od Theodora Roosevelta k Georgi W. Bushovi*, Praha 2007.

HEIDEKING, Jürgen, *Američtí prezidenti. 42 portrétů od George Washingtona po George W. Bushe*, Praha 2008.

HUNT, Michael H., *The American ascendancy. How the United States gained and wielded global dominance*, Chapel Hill 2007.

LAFEBER, Walter, *The American Search for Opportunity. 1865–1913*, Cambridge 2013.

MCCULLOUGH, David, *Mornings on Horseback*, New York 1981.

MORRIS, Edmund, *Colonel Roosevelt*, New York 2010.

MORRIS, Edmund, *Theodore Rex*, New York 2001.

MORRIS, Edmund, *The Rise of Theodore Roosevelt*, New York 1979.

MOWRY, George E., *The Era of Theodore Roosevelt and the Birth of Modern America 1900–1912*, New York 1962.

RENEHAN, Edward J., *The Lion's Pride. Theodore Roosevelt and His Family in Peace and War*, New York 1998.

RITCHIE, Donald A., *Heritage of Freedom. History of the United States*, New York 1985.

ROOSEVELT, Theodore, *Letters and Speeches*, New York 2004.

ROOSEVELT, Theodore, *The Rough Riders. An Autobiography*, New York 2004.

SCHÄFER, Peter, *Prezidenti USA. Od George Washingtona po Billa Clintonu*, Praha 1995.

STEINBERG, John W., MENNING, Bruce W., SCHIMMELPENNINCK VON DER OYE, David, *Russo-Japanese War in Global Perspective. World War Zero*, Boston 2005.

WHITE, Richard D., *Roosevelt the Reformer. Theodore Roosevelt as Civil Service Commissioner. 1889–1895*, Tuscaloosa 2003.

Resumé

This bachelor thesis focuses on the Theodore Roosevelt's life, especially on the period when he served as the President of the United States of America. This thesis is also trying to understand the personality of this American politician who has successfully strengthened the position of the United States as the Great Power in the early 20th century.

Theodore Roosevelt was a sickly child who was trying to overcome this lack with indomitable energy and sport. In 1876, he began his studies at Harvard University that successfully completed four years later. Roosevelt began to be more interested in politics during the years 1880–1882 when he studied at Columbia University in New York. The year 1882 was an important point in his life because he published his first book (*The Naval War of 1812*) and started his political career in the Republican Party. During the period from 1882 to 1901, he progressed in his career and held a number of important functions, for example he was the President of the Board of the New York City Police Commissioners, the Assistant Secretary of the Navy or Governor of New York. The year 1901 represented a turning point for Roosevelt, first he served as vice president and on the 14th of September 1901 he became the President of the United States of America.

President Roosevelt is known primarily for its internal policy reforms that help in fight against trusts. He also advocated for environmental protection and fought for the railways control. In foreign policy, his main goal was to strengthen the position of the United States and therefore he tried to engage in worldwide affairs. Roosevelt became to be involved in problems not only in Latin America but also in the Russo-Japanese War and the Moroccan crisis.

After the end of his second presidential term in 1909, Roosevelt remained active in politics. Over the course of the following years, he decided to leave the Republican Party and founded his own called the Progressive Party. In 1914, he ran again for the President, but he did not succeed. Nevertheless, he remained active in politics until his death in 1919.